

El programa Tennis amb Valors s'adreça a infants i joves atesos per Càritas Barcelona.

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P 3 i 8-13)

Diversió amb valors

L'Església promou activitats com l'esport,
el lleure educatiu o el voluntariat

Entrevista a Cristina Inogés,
membre de la Comissió
Metodològica del Sínode

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Les temptacions del Sínode

La celebració d'un Sínode sempre és un moment de gran importància per a la vida de l'Església. Es desitja aprofundir i desenvolupar sobre un tema concret, per així comprendre com la fe il·lumina la vida dels cristians en el temps que els ha tocat viure.

La teòloga Cristina Inogés, membre de la Comissió Metodològica del Sínode, ens presenta dues triades de paraules enfrontades: trobar, escoltar i discernir, davant d'autoreferencialitat, autoritarisme i immobilitisme. El problema que tenen les paraules és que tots podem estar d'acord en el concepte, però tenir diferències pel que fa al contingut. Sòcrates ja advertia de la dialèctica dels sofistes, que utilitzaven les paraules per defensar els seus interessos i convèncer l'altre mitjançant una retòrica utilitarista. Per això és important aclarir-nos sobre el significat de les paraules que utilitzem. Per exemple, tots podem estar d'acord que la diversitat és una característica de l'Església; però quan la diversitat significa modificar o retallar el contingut de la fe, es trenca la unitat.

Una altra temptació a més de l'ús particularista de les paraules és l'esmena a la totalitat. L'inici d'una etapa nova no ens pot dur a rebutjar el camí

recorregut fins ara. No podem mirar el passat com una cosa que globalment està malament i per tant cal inventar-ne de noves. El discerniment també cal aplicar-lo a la tradició, a allò que se'ns ha lliurat des del passat. De la mateixa manera que Déu no es va desentendre del Poble d'Israel malgrat els seus pecats, nosaltres no podem demonitzar el passat de l'Església a la recerca d'un futur idíl·lic.

Els articles sobre el botellot i l'ús del temps lliure per part dels joves ens poden ajudar a comprendre aquesta qüestió. Podem veure que no tots els joves dediquen el cap de setmana a fer botellot. N'hi ha que ens expliquen la seva implicació en un ús saludable del temps lliure i en la vida de l'Església. Reconeguem, doncs, que no tots els joves són iguals i que no els podem agrupar sota la mateixa etiqueta. Doncs bé, no fem el mateix amb la vida de l'Església abans del Sínode actual.

Finalment, deia al seu dia el cardenal Joseph Ratzinger que la veritat no és fruit de la decisió de la majoria. No podem, per tant, decidir coses segons el consens, sinó segons la relació que tenen amb la veritat de l'home revelada a la Sagrada Escripura, custodiada pel Magisteri i transmesa en la Tradició.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

15
Vida eclesial

23
Opinió

24
Entrevista

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

35
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

Tres màrtirs caputxins, beatificats a Manresa

PÀGINA 18-19

38
Malang Dabo es retroba amb la seva família a Barcelona anys després

Nou estel al firmament de Barcelona

PÀGINA 20-21

Crisi mundial dels subministraments

PÀGINA 36-37

47 Carles Badou, president de l'Associació dels Amics de l'Ermita de la Mare de Déu de la Riera

La setmana en tuits

SONIA HERRERA SÁNCHEZ
@SONIA_HERRERA_S

Investigadora i professora

«L'Arcadi Oliveres és un regal de la vida», diu l'Eudald Vendrell al començament de l'homenatge que han convocat les entitats de Pau a Barcelona. Sens dubte.

GEORGINA BELLES
@BELLES_GG

Youtuber

Un tret característic d'una llar com Déu mana és que faci bona olor de menjar casolà, que et sàpiga greu marxar-ne i que tinguis ganes de tornar-hi

SILVIA MUÑOZ
@SILVIAMUNOZMAR

Periodista Ràdio Estel

Qui em coneix sap l'estima que tinc per la Sagrada Família des de ben menuda. Com tot somni innocent volia ser arquitecta i acabar-la. Ves, he acabat de periodista i la visito habitualment. Ser testimoni de la seva evolució és

un honor. La vida m'ha lligat a ella i sempre serà especial per a mi

CARLES ROS
@ROS_ARPA

Llicenciat en Dret i en Ciències Religioses

Mossèn Àngel Caldas fa 94 anys, en plena forma. Va ser ordenat sacerdot fa 70 anys el mateix dia i any en què fou ordenat Joseph Ratzinger, avui Papa emèrit. Mn. Àngel ens diu que ho té clar: si tornés a néixer voldria tornar a ser capellà. Estimat Mn. Àngel, per molts anys!

JORDI SABATÉ PONS
@PONS_SABATE

Youtuber, malalt d'ELA

Quina societat més maca que estem creant. Ha vingut una treballadora social a veure'm. M'ha preguntat les voluntats per si un dia estic endollat a una màquina, o m'alimento artificialment. És a dir, com estic ara. No era cega. Després m'ha ofert l'eutanàsia. Fàstic

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Universitats catòliques

Es va fer a Barcelona, de l'11 al 13 de novembre, la trobada anual de la Federació Europea d'Universitats Catòliques, amb la presència del cardenal Joan Josep Omella a l'obertura. El rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, Armand Puig, va destacar que les sessions «s'han centrat en la perspectiva del que passarà després de la pandèmia, ja que les universitats són reflex de la societat». En una entrevista a l'informatiu *Sense distància*, va dir que ara, «treballant per articular els sistemes telemàtic i presencial, es vol canviar l'aspecte dels estudis».

Armand Puig va dir que «la intervenció de Rafael Argullol, professor de la Universitat Pompeu Fabra, acaba parlant de compassió, gran paraula cristiana que utilitza el Papa quan planteja com fer un discurs intel·lectualment potent i fonamentat sobre aquesta misericòrdia, dimensió fonamental de l'evangeli de Jesús». Les sessions de la trobada han abordat qüestions relacionades amb aspectes humans, formatius, pastorals i d'identitat pròpia que comparteixen aquestes institucions acadèmiques vinculades a l'Església.

Zoom

EDUARD BRUFAU

S'agreuja la crisi migratòria a la frontera entre Polònia i Bielorússia; milers de persones que fugen de països com l'Iraq o Síria esperen poder entrar a la Unió Europea per territori polonès. El règim bielorús concentra tants refugiats com pot a la frontera per tensar els socis europeus i Polònia es nega a deixar passar ningú, mentre el fred de l'hivern ja truca a la porta.

L'efemèride de la setmana

26 de novembre del 1876: es funda l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques que, fusionada el 1890 amb l'Associació Catalana d'Excursions, formarà el Centre Excursionista de Catalunya.

PUNT DE VISTA

El somni de la vocació: el somni de Déu

Les diòcesis amb seu a Catalunya celebren durant tot el mes de novembre la Cadena de Pregària per les Vocacions. Amb una distribució de tres dies per cada bisbat, fins a completar la trentena del mes de novembre, es fa una pregària ininterrompuda per les vocacions al matrimoni, al sacerdoci i a la vida religiosa. Parròquies, famílies, comunitats religioses i persones particulars s'uneixen, cada vegada més, a aquesta iniciativa oberta a tothom.

L'Església ens proposa posar la nostra vida al servei dels altres segons un dels camins de seguiment de Jesús: la vida consagrada, el ministeri ordenat, o la mateixa natural vocació al matrimoni. Fins i tot, «els solters poden convertir-se en testimoni particular de la vocació baptismal en el seu propi camí de creixement personal» (*Christus vivit* 267).

El somni de Déu s'adapta a la nostra pobra condició. El bon Déu és conscient del ritme personal de cadascú, de la seva història i trajectòria, de les circumstàncies que ens envolten i de la cultura que ens toca viure. Per això, cal afinar l'oïda del cor per escoltar el somni de Déu i fer-lo present en la nostra vida i en el nostre món.

Som a l'any de Sant Josep, l'home dels somnis: «Així com Déu va fer amb Maria, que li va manifestar el seu pla de salvació, també a Josep li va revelar els seus designis, i ho va fer a través de somnis que, en la Bíblia, com en tots els pobles antics, eren considerats un dels mitjans pels quals Déu manifestava la seva voluntat» (*Patris corde* 13).

Josep tenia els seus somnis, els seus projectes bons i bells, però Déu els va canviar inesperadament per un altre

MN. BERNAT GIMENO CAPÍN
Pastoral Vocacional, Barcelona

projecte on la incertesa i la sorpresa es barrejaven continuament. Del seu pla de fundar una família natural, passà a un altre que el superava amb escreix. Un nou pla que es va fer realitat perquè la seva disposició era la correcta.

Josep no es va quedar tancat en les seves expectatives i no li va negar res a Déu, confiat que Ell ja faria la resta. Era un home just (Mt 1,19) que tenia present Déu en la seva vida. Una persona virtuosa que havia treballat la generositat i el desprendiment. El seu cor restava ben disposat i obert a possibles variants en el camí que s'havia traçat. Tot caminant en la fidelitat i el silenci, va poder experimentar en la seva vida com el somni de Déu i el seu propi somni s'identificaven plenament.

Déu és conscient del ritme personal de cadascú

JOSEP RUAIX I VINYET

Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

PENSANT-HO MILLOR

La situació del català

La situació de la llengua catalana, pel que fa al seu ús, ha tingut en la seva història alts i baixos. Ara tornem a trobar-nos en un moment baix. Per què? Doncs per una sèrie de factors, que intentaré resumir:

1) La immigració, que des de fa anys van experimentant els principals territoris del nostre domini lingüístic. Els immigrants de parla castellana veuen que, en general, no els cal canviar d'idioma per a desenvolupar-se; els d'altres parles, llevat d'excepcions, veuen més pràctic aprendre el castellà.

2) La globalització creixent, que afavoreix les llengües més difoses en el món i desincentiva l'ús de les minoritàries com la nostra.

3) La pressió de les llengües veïnes, recolzades i imposades

per Estats, cosa que afecta tots els àmbits d'ús.

4) La fragmentació dialectal del català (incloent-hi la seva denominació), que el debilita en una sèrie de fronts. Ja se sap que la unió fa la força, i a l'inrevés.

5) La diglòssia, és a dir, la consideració que hi ha llengües més prestigioses que altres; lògicament, les més prestigioses atrauen més usuaris. La nostra, injustament, arrossega l'estigma de «parla d'estar per casa».

6) El procés independentista de Catalunya desplegat durant els darrers anys, que ha dividit la po-

blació del nostre país segons els sentiments de cadascú, desfent el consens que s'havia obtingut anteriorment en la defensa de la llengua pròpia, i que ha generat una reacció furibunda per part de molts ciutadans de l'Estat espanyol en contra del nostre idioma.

7) Finalment, els imprudents canvis en la normativa lingüística catalana, que han produït desorientació i incomoditat.

Per tot això ens trobem en una situació molt delicada. Cal meditar-hi, cal actuar amb intel·ligència i tacte, cal reforçar els mecanismes adients per a contrarestar els factors adversos. I, com va dir Pompeu Fabra en uns moments encara pitjors, «cal no abandonar mai ni la tasca ni l'esperança».

Cal actuar amb intel·ligència i tacte

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Seguim endavant

Amb la celebració d'avui, la solemnitat de Nostre Senyor Jesucrist, Rei de tot el món, s'acaba l'any litúrgic, que ha estat centrat en l'Evangeli segons sant Marc. El diumenge vinent iniciem el temps d'Advent i amb ell un nou cicle de lectures per a la celebració de l'Eucaristia dominical, el cicle C, que està centrat en l'Evangeli segons sant Lluc, considerat com «l'escriptor de la mansuetud de Crist».

La mansuetud de Crist és també present en la lectura de l'Evangeli segons sant Joan d'aquest diumenge (Jn 18,33b-37). El Senyor, indefens i inerm davant Pilat, proclama la seva reialesa: «Tu ho dius: jo soc rei» (Jn 18,37). La paradoxa no pot ser més forta: Jesucrist, humiliat i lliurat a la voluntat de Pilat, que pot disposar de la seva vida i de la seva mort, proclama la seva condició de rei. I aquesta reialesa no es pot comparar amb cap reialesa d'aquest món, ja que el Regne que ell proclama i porta no és d'aquí ni com els d'aquí. És la reialesa de l'amor, com diu el prefaci de la missa d'avui, és la reialesa fonamentada en la veritat de Déu, que és amor (cf. 1Jn 4,8).

Jesús, fins a l'hora de la seva Passió, no proclama la seva reialesa. En aquest moment ja no importen els malentesos que ell ha volgut evitar (cf. Jn 6,15). Pilat no la comprendre, però la veritat que Jesús ve a testimoniar fins a la Creu és la veritat del Déu Trinitat: la del Pare que ha lliurat el Fill per la salvació del món, en l'amor de l'Esperit Sant. Així ha

estimat Déu el món, com havia dit Jesús en la seva trobada nocturna amb el distingit jueu Nicodem.

Tres circumstàncies acompanyen aquest diumenge. Avui és el dia que s'escau la celebració de la XXXVI Jornada Mundial de la Joventut, (JMJ 2021) a totes les Esglésies locals. Us convido a llegir el missatge del Papa per a aquesta Jornada amb el lema: «Aixeca't! Et faig testimoni de tot el que has vist» (cf. Ac 26,16)

La segona circumstància és que, des del passat octubre i fins a l'agost de l'any vinent, estem treballant la fase diocesana del Sínode que el Sant Pare ha convocat per a tota l'Església. Serà un treball diocesà de consulta al Poble de Déu, centrat en un lema que orienta aquest camí: «Per una Església sinodal: comunió, participació i missió.» Respondre-hi ens demana l'esforç d'escoltar-nos els uns als altres a la llum de l'Esperit Sant.

El tercer fet és que diumenge vinent iniciem el darrer objectiu del nostre Pla Pastoral: el discerniment. Aquest nou eix ens ajudarà a escoltar l'Esperit i a ser fidels a la missió que Déu ens ha encomanat. L'entomarem després d'haver treballat els eixos de la fraternitat, dels joves i dels pobres.

Benvolguts germans i germanes, no ens aturem, seguim endavant, acollim la llavor del Regne de Déu i treballem perquè continuï donant fruit abundant.

Temps de lleure amb sentit

**Cal oferir alternatives d'oci als botellots
i al consum de drogues**

Joves a la plaça dels Àngels de Barcelona, davant del MACBA.

JUANJO FERNÁNDEZ
 «Si hi hagués més feina i habitatge accessible per als joves, es resolarien molts problemes»

El fenomen dels botellots no és nou d'ara, però sí que és veritat que aquest temps de pandèmia, caracteritzat per tantes restriccions, els ha aguditzat. Amb la reobertura de l'oci nocturn, no han desaparegut, però sí que se n'han minimitzat els efectes.

Associat al fenomen dels botellots no únicament hi veiem vandalisme sinó també consum excessiu de substàncies com el tabac, l'alcohol, els porros... El 77,9% dels joves de 14 a 18 anys ha consumit begudes alcohòliques en alguna ocasió; el 41,3% ha fumat tabac, i tres de cada deu (33%) admet haver consumit cànnabis, segons revela l'*Informe 2020. Alcohol, tabac i drogues il·legals a Espanya. Enquesta sobre ús de drogues en ensenyaments secundaris a Espanya (Estudes), 1994-2018/2020*.

«Som una societat filoaddictiva», descriu el professor i conferenciant Juanjo Fernández, «que fagocita qualsevol cosa per traslladar-la al consum».

En el fenomen del macrobotellot, Fernández hi veu un component con-

juntural i un de més estructural. «Si hi hagués més feina i habitatge accessible per als joves, es resolarien molts problemes», afirma. «A partir del moment en què tens projectes de vida, personals, familiars, laborals, no busques fer-ho esclatar tot.»

Dit això, «mentre hi ha joves que dediquen el temps d'oci a fer botellots, molts d'altres participen en un voluntariat, un cau i un esplai, o simplement estan a casa seva». De fet, l'*Enquesta a la Joventut de Barcelona 2020*, fruit de 1.407 entrevistes a joves de 15 a 34 anys, conclou que un 79,7% participa, col·labora o és membre d'alguna associació o grup informal. El percentatge, però, va molt lligat al poder adquisitiu de les famílies i augmenta a mesura que les rendes són més altes.

Un altre element és l'educació a casa. «Què passa a la meua família si el meu fill pensa que l'única manera de divertir-se és sortir de botellot?», es pregunta Juanjo Fernández. «Forma part de l'educació en l'àmbit familiar com vivim el lleure, quina

mena d'alternatives proposem als nostres fills. Cal ser coherents personalment amb aquells valors que pretenem que siguin també els valors dels nostres fills.»

D'altra banda, segons manifesta, l'administració hi ha de donar suport de veritat: «Calen alternatives però demanen coratge, recursos, constància i convenciment a l'hora de dur-les a terme.»

Lleure educatiu

El lleure educatiu ha tingut un paper clau en la gestió emocional que els adolescents i joves han fet de la pandèmia. Ho explica l'informe *El tiempo libre educativo en España: un impulso para la promoción de la infancia y la juventud*, elaborat per la Fundació Pere Tarrés per encàrrec de Didania, Federació d'Entitats Cristianes de Lleure, i la Fundació Promesa.

L'informe remarca els nombrosos valors que aporta el lleure en la construcció de la identitat dels infants i joves. Emfatitza, per exemple, com el lleure en reforça la dimensió identitària i evidencia com promou les relacions intergeneracionals. També menciona la influència del lleure educatiu en la creació de conductes prosocials, sobretot en el desenvolupament de la tolerància i el trencament d'estereotips que afavoreixen la integració social.

En referència a les competències acadèmiques, l'estudi assenyalava que la participació en iniciatives de lleure educatiu millora el rendiment i fomenta la reducció del fracàs escolar. A més, es demostra que els programes de lleure orientats al reforç educatiu contribueixen a la reducció del risc d'exclusió social i afavoreixen la transició al món laboral i contribueixen a millorar l'ocupabilitat dels joves participants.

«El lleure és una escola de vida», assevera Xavi Nus, president del Moviment de Centres d'Esplais Cristians Catalans de la Fundació Pere Tarrés. «Les nostres activitats no únicament pretenen que infants i joves s'ho passin bé, sinó que són una manera d'aprendre de forma vivencial: autonomia personal, resoldre els conflictes amb els altres, compartir, estimar... Els mateixos monitors voluntaris són un bon testimoni de la importància de destinar part del nostre temps als altres.»

L'any 2020 la Fundació Pere Tar-

Fundació Pere Tarrés

Sortida de colònies
becades de la Fundació
Pere Tarrés aquest estiu
passat.

XAVI NUS
«És molt important que
cap infant no es quedi
sense activitats de
lleure educatiu»

EDUARDO TORRAS
«Hem de treure
l'exercici físic i l'esport
de la part de l'oci i
convertir-lo en un tema
de salut»

rés va organitzar activitats socials i educatives on van participar 314.617 persones a través de diferents projectes i activitats. Representa al 4,1% de la població catalana en un any especialment complicat per la pandèmia del Covid.

Mostra de l'empitjorament de la situació de les famílies és que han crescut les demandes dels serveis que s'ofereixen als centres socioeducatius de la Fundació Pere Tarrés, que ha comportat que s'ampliés exponencialment la llista d'espera a l'inici del curs passat. Al llarg del 2020, es va acompanyar un total de 4.267 infants i joves en els 31 centres socioeducatius adherits a l'entitat.

La meitat dels nens i nenes estan exclosos del lleure educatiu, una realitat que persegueix combatre la campanya «Ajuda'ls a créixer» de la Fundació Pere Tarrés. Per això, a través d'aquesta iniciativa, l'entitat va donar el 2020 l'oportunitat a 8.848 infants i joves perquè participin en activitats de lleure educatiu al llarg del 2020.

«És molt important que cap infant no es quedi sense activitats de lleure», subscriu Xavi Nus, alhora que posa en valor la importància del teixit associatiu català. «Després de la pandèmia, hem detectat una gran necessitat dels infants de relacionar-se, i, en aquest sentit, el lleure educatiu genera entorns se-

Càritas diocesana de Barcelona

El 29 de setembre es va presentar la segona edició del programa Tennis amb Valors.

gurs on desconnectar els mòbils i connectar amb els altres.»

Exercici físic i esport

«Hem de treure l'exercici físic i l'esport de la part de l'oci i convertir-lo en un tema de salut», afirma Eduardo Torras, fundador d'Sport2live, una entitat que ajuda, a través de l'activitat física, l'exercici i l'esport, persones que tenen o han tingut problemes d'addiccions i/o salut mental o que estan en risc o situació d'exclusió social.

Com el mateix Eduardo Torras, que des dels 15 anys va tenir problemes amb l'alcohol, als quals més tard va afegir la cocaïna. «Als 38 anys vaig perdre la família i la feina, i vaig acabar dormint en un caixer automàtic», va explicar al programa *Tot anirà bé*, de Ràdio Estel. Al cap de tres anys, després d'haver passat per un centre de recuperació, completava el seu primer triatló. «Dins

del procés de rehabilitació havia de buscar amics saludables i va ser així com en vaig recuperar un de la infància, que em va introduir en la pràctica de l'esport», relata.

Mes de 850 persones participen cada dia als més de 40 programes que Sport2live desenvolupa a Barcelona, Baix Llobregat, Vallès, Catalunya Central, Osona, Girona, Tarragona i Madrid.

«L'esport et permet fer una rutina saludable i canviar d'hàbits; et proporciona amistats saludables i un propòsit a la vida», comenta Eduardo Torras, que alerta dels perills que els joves consumeixin alcohol i drogues en edats primerenques: «Són cervells encara en formació i el fet que hi entrin l'alcohol o altres drogues pot produir-hi malformacions o un mal funcionament. Això pel que fa al tema biològic. Pel que fa al tema emocional, l'alcohol i les drogues compliquen la gestió d'emocions com la ràbia, la ira, la frustració, l'alegria, la tristesa... Si els joves s'acostumen a gestionar les emocions amb l'ajuda de les drogues, la possibilitat que generin d'adults una addicció és molt més alta.»

El fundador d'Sport2live considera que «si plantejem l'esport com una alternativa d'oci no ens en sortirem, perquè sempre serà més atractiu anar al parc amb els amics a fumar un porro, veure Netflix, passejar per l'Illa Diagonal, que fer activitat física i esport. Fins que aquest país no canviem aquest paradigma, i no veiem l'esport com un tema de salut pública, ens serà molt complicat fer aquest canvi.»

L'Organització Mundial de la Salut recomana per als menors de 18 anys una hora d'activitat física i d'esport al dia, i per als majors d'edat 150 minuts la setmana. Uns mínims difícils d'assumir encara. «Mentre l'activitat física i l'esport quedi eliminada del currículum de Batxillerat, i mentre sigui tan escassa a Primària i Secundària, estem morts com a societat», lamenta Eduardo

Torras. «El currículum escolar hauria d'incloure cada dia 1 hora d'esport i les lligues escolars haurien de ser més potents, com passa als Estats Units.» També hi hauria d'haver més beques: «Que un noi jugui en un equip de futbol costa 700-800 euros l'any, i hi ha famílies que no ho poden pagar, sobretot si tenen més d'un fill.»

És inevitable que els joves surtin de nit i facin botellots amb els amics, però mai no ha de ser l'única cosa que facin. «Com a societat, hem de ser capaços d'oferir alternatives als joves», comenta Torras. «Estar bé sortir dos caps de setmana al mes amb els amics a la discoteca, però cal combinar-ho amb l'esport. El que no podem fer, i ja ho estem fent, és convertir l'oci nocturn en l'oci cultural d'aquest país. Tenim moltes zones de Catalunya que són zones de botellot, i on venen joves d'arreu d'Europa perquè saben que la boratxera la tenen garantida.»

Una altra iniciativa que busca afavorir l'esport en els col·lectius més desfavorits és l'equip de futbol sala que acaba de posar en marxa l'Hospital de Campanya de Santa Anna, format per joves extutelats. També el programa Tennis amb Valors, de la Fundació Tennis Barcelona, que fa possible que infants i joves atesos per Càritas Barcelona puguin gaudir d'una sessió setmanal de tennis, així com d'un berenar saludable.

El Tennis Barcelona col·labora amb Càritas des del 2009 organitzant cursos, estades esportives, extraescolars, colònies d'estiu o fent recaptés d'aliments. L'any passat va fer un pas més i va decidir implicar-se en l'organització del programa de tennis per als infants dels centres oberts de Càritas. En la primera edició del programa hi van participar 10 infants del Centre Obert que Càritas té situat a la Barceloneta. Per aquesta segona edició, s'ha ampliat el nombre de participants, obrint el programa a Torre Baró. En total, hi participaran 42 infants i joves de Barcelona.

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de **SLABBINCK**
veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

Partida Fanecaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

La Cristina Lleal i la Marta Ciurana dediquen el seu temps a l'Església i el voluntariat

Joves per a l'esperança

CARME MUNTÉ MARGALEF

«Mentre hi ha joves que dediquen el temps d'oci a fer botellots, molts d'altres participen en un voluntariat, un cau o un esplai, o simplement estan a casa seva», manifesta Juanjo Fernández, professor i conferenciant.

Dos exemples concrets són la Cristina Lleal i la Marta Ciurana; joves compromeses amb l'Església i el voluntariat, que posen en relleu una manera concreta de donar sentit profund al temps de lleure.

«Sento impotència quan es parla dels joves de forma genèrica, perquè no a tots ens agrada fer botellot», manifesta la Cristina Lleal, de Salitja (municipi de Vilobí d'Onyar). Aquesta noia de 19 anys va decidir ben aviat, quan feia 3r d'ESO, fer voluntariat. Primer va ser acompanyant malalts a l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de la diòcesi de Girona, després repartint menjar per a les persones sense sostre amb l'Associació Hakuna. També amenitza musicalment la missa de diumenge al poble i forma part de l'esplai Catekids de Vilobí d'Onyar.

«A través de la música miro de transmetre el meu amor cap a Déu», comenta la Cristina, que agraeix el fet de tenir una família que de ben petita li hagi inculcat els valors cristians. També té un altre somni: arribar a ser mestra de música. Per això està fent el cicle formatiu de Grau Superior en Educació Infantil a l'Institut Montilivi de Girona.

«Al principi, cap als 12 anys, em sentia una mica solitària, les amigues trobaven estranya la meua vinculació amb l'Església, però a partir del voluntariat de Lourdes vaig conèixer un grup de noies

amb qui podia compartir els mateixos interessos», explica la Cristina. «Malgrat que som una minoria, volem transmetre la llum de l'esperança al nostre món, que n'està tan mancat, especialment després del Covid.»

El seu compromís amb el voluntariat s'ha anat intensificant fins al punt que també des de fa dos anys forma part del grup Càritas Jove de Càritas diocesana de Girona. Són joves d'entre 18 i 30 anys que desenvolupen diferents projectes de voluntariat, com Trenats, una iniciativa que promou les relacions intergeneracionals.

«El fet de dedicar el meu temps lliure als altres és molt important per a mi i ni tan sols em permet pensar de sortir al carrer a beure i fumar», reconeix la Cristina.

Corretja de transmissió

La qui tampoc no té gaire temps per rondar pel carrer sense gaire a fer és la Marta Ciurana, de 22 anys, de les Borges del Camp (comarca del Baix Camp). Estudia el Grau en Educació Primària a la Universitat Rovira i Virgili, és secretària i tresorera de l'Associació d'Amics de l'Ermita de la Mare de Déu de la Riera, sotsdelegada diocesana per a l'Evangelització, la Catequesi i els Joves de l'arquebisbat de Tarragona i directora de les colònies interparroquials que organitzen conjuntament les Borges del Camp, Alforja i Riudecols.

«Els joves que fan botellots segurament no han tingut les mateixes oportunitats que nosaltres, no han tingut els mateixos referents ni amics», exposa la Marta. «És important que els ajudem a conèixer altres motivacions; conec persones que estaven en el món de les drogues i que, després d'haver fet

Cristina Lleal, a l'esquerra, amb companys de Càritas Jove.

CRISTINA LLEAL

«Malgrat que som una minoria, volem transmetre la llum de l'esperança al nostre món»

MARTA CIURANA

«El meu somni és trobar una nova generació que pugui agafar el nostre relleu dins l'Església»

un Camí de Santiago, han canviat de vida. Només és un de cada molts, però per pocs que siguin val la pena ajudar-los.»

En aquest sentit, la Marta agraeix totes les persones que l'han acompanyada en el seu camí de fe: pares, avis, animadors de joves de catequesi... «Vaig flipar a la Jornada Mundial de la Joventut de Cracòvia o a l'Aplec de l'Esperit de Banyoles en veure que no estic sola, que som molts els joves que compartim un mateix anhel.»

Com la Cristina, la Marta també se sent cridada a fer de corretja de transmissió a les generacions més joves de la fe, de la solidaritat i el voluntariat, de les tradicions. I ho fa a la Delegació de Joves, a les colònies, engrescant els més petits en el coneixement de Jesús i l'Evangeli, i en l'Associació d'Amics de l'Ermite de la Mare de Déu de la Riera, una oportunitat de transmetre la importància de les pròpies arrels i tradicions: «M'agrada viure la fe i estar implicada en moltes activitats, a la vegada que busquem noves generacions perquè hi hagi un continuïm. Estic disposada a posar-me al capdavant de la comunitat per ajudar però el meu somni i objectiu és trobar una nova generació que pugui agafar el nostre relleu dins l'Església.»

Marta Ciurana
durant una
activitat de lleure a
l'ermita de la Mare
de Déu de la Riera.

SABER ESCOLTAR

La secularització d'Occident

Acabo de llegir el discurs de la senyora Mary Eberstadt, dels Estats Units, escriptora, assagista i col·laboradora de diversos diaris, a la qual han concedit el premi Pius XI.

En començar, cita Evelyn Waugh: «En la fase actual de la història europea, la qüestió essencial ja no és entre el catolicisme, d'una banda, i el protestantisme, de l'altra, sinó entre el cristianisme i el caos.»

Hi ha una gran força de secularització en uns camps que es consideraven de Déu. Va haver-hi dues guerres mundials, que van causar desplaçaments i enormes massacres. Però la institució familiar es va mantenir. Malgrat el comunisme i el nazisme, «la comprensió cristiana de la Creació i la Redempció i el seu significat van prevaler en tot l'Occident».

L'autora cita sis característiques de l'escenari actual: 1) El caos familiar; la família s'ha debilitat com mai. 2) El caos psíquic de tot tipus, derivat de la desconexió i de la solitud. 3) El caos polític, que porta a un llenguatge públic trastornat. 4) Un caos antropològic; el món occidental té una gran crisi d'identitat, com el pensament màgic sobre el gènere. 5) El caos intel·lectual; persones que no creuen en la veritat dirigeixen institucions encarregades de discernir-la. 6) Hi ha catòlics que volen transformar la doctrina de l'Església.

Mary Eberstadt diu: «El caos ha adquirit una força catastròfica per la pròpia secularització.» «La pèrdua del Pare amb majúscules i la pèrdua contemporània de tants pares terrenals s'uneixen a l'arrel.»

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

I els fills sortits del caos familiar es tiren als carrers i volen substituir els vincles familiars que els han estat privats per polítiques identitàries.

Pel que fa als catòlics, l'autora afirma: «La veritable divisió és entre els catòlics que volen que les exigències temporals superin la Creu i els catòlics que saben que la Creu no pot ser superada.»

L'escriptora diu: «El caos desfermat a Occident ha escampat formes agudes de misèria per tota la societat.»

El caos desfermat a Occident ha escampat formes agudes de misèria per tota la societat

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Deia el Senyor que «cal edificar sobre roca», cal, també, aixecar murs segurs. La fe s'ha d'edificar compacta. Aquesta tasca exigeix precaució.

A la terra que em va veure néixer, a mi i als meus ancestres, existia una cultura en la qual els seus hàbitats eren de materials febles, fang i brancatges. Els llibres diuen que hi van viure els celtibers, però jo no contemplo cap testimoni de la seva existència. Una cosa semblant pot passar amb la fe, conservada sense murs fermes.

Això també pot passar amb les comunitats cristianes.

En aquests temps d'apparent decadència religiosa que vivim per aquí, sens dubte, una tardor religiosa, existeixen, silenciosament i

A PROPÒSIT DE...

Fonamental

humilment, nuclis que conserven entusiasme, somis i esperança. Així com sota la fullaraca hi ha fongs molt preuats, que no s'han de trepitjar i sí que cal protegir-los, però poden aparèixer senglars que ho deixin tot trinxat. «Vigileu», també diu el Mestre.

Ofereixo ara un escrit divertit, que no sé qui va compondre, però que té molta gràcia:

«Si algun monjo pelegrí arribés de regions llunyanes i volgués viure al monestir en qualitat d'hoste, i està content amb la manera de fer que troba en el lloc i no pertorba, potser,

En aquests temps d'apparent decadència religiosa existeixen nuclis que conserven l'esperança

el monestir amb les seves exigències vanes, sinó que senzillament està content amb el que allà troba, serà rebut tot el temps que desitgi. I si, raonablement i amb caritat humil, corregeix o adverteix alguna cosa, l'abat ho prendrà en consideració, no fos cas que potser el Senyor l'hagi enviat precisament per això. Però si més endavant volgués fixar la seva estabilitat, que no se li refusi tal desig, amb més raó perquè s'ha pogut conèixer la seva vida durant el temps que fou hoste.»

Aterro en una comunitat qual·sevol. No és estrany que aparegui algú simpàtic desbordant qualitats i encantador. Captiva molta gent i margina qui lentament edificava. Ningú no l'esperava, ho desbarata tot, és un heroi, però després desapareix i ho deixa tot descompost. Faltaven murs.

Vida eclesial

Aquesta setmana recollim
que els bisbes francesos demanen
ajuda al Papa, assistim
a la beatificació de tres màrtirs
caputxins a Manresa, informem
de la inauguració de la torre
de la Mare de Déu de la Sagrada
Família i parlem sobre
un congrés internacional
a l'Ateneu Universitari Sant Pacià

L'Església indemnitzarà les víctimes amb el seu patrimoni

Els bisbes francesos demanen ajuda al Papa davant dels escàndols d'abusos sexuals

En l'assemblea plenària de l'episcopat francès, celebrada a Lourdes, el seu president, Mons. Éric de Moulins-Beaufort, va entonar novament el *mea culpa* pels casos de pederàstia registrats i va mostrar la voluntat d'avançar amb pràctiques renovades: «Hem reconegut la nostra responsabilitat institucional i hem decidit emprendre un camí de reparació, obrint la possibilitat de mediació i compensació a les víctimes.»

Els bisbes gals van demanar la col·laboració del papa Francesc perquè els ajudi a examinar el tractament donat a les víctimes d'agressions sexuals en l'Església i van avançar la creació de grups de treball que contribueixin a renovar la seva governança local i nacional: «Hem decidit demanar al Papa, ja que som nomenats per ell, que ens ajudi enviant algú de la seva confiança per examinar amb nosaltres la forma amb què hem tractat i tractem les víctimes i els seus agressors.»

La Conferència Episcopal Francesa va anunciar que es despendrà de part dels seus béns i que si cal demanarà un crèdit per indemnitzar les víctimes de pederàstia. «Anem cap a un empobriment de la nostra Església», va explicar el president de la Conferència Episcopal Francesa, «ens hem alliberat per poder mostrar que la nostra Església, l'Església a la qual pertanyem i a la qual volem servir, no pot ser una institució preocupada per ella mateixa, sumida en l'autoglorificació».

Els bisbes francesos no van precisar la quantia total que calculen necessària, però van assegurar que aquesta xifra serà finançada amb els seus propis fons i no amb donacions dels fidels que ja es dediquen a altres missions.

Els prelatos també van apostar per la constitució de grups de treball dirigits per una persona laica i van anunciar que es crearà una «institució nacional independent de reconeixement

i reparació» que serà liderada per una dona. A més, van mostrar la intenció que sempre, i almenys, hi hagi una dona en el «consell» de cada Seminari i casa de formació, i que s'estableixi un Tribunal Penal Canònic Nacional.

«No estem formats com a investigadors, fiscals o jutges d'instrucció. El perdó de Déu no pot servir de pretext per escapar a la justícia dels homes. Sortim guanyant si ens posem a disposició amb confiança dels serveis judicials i policials del nostre país», va afegir Mons. De Moulins-Beaufort.

Aquesta assemblea va estar centrada en les agressions denunciades per la Comissió Independent sobre Abusos en l'Església catòlica que, en el seu informe d'octubre, encarregat per la mateixa Conferència Episcopal, va xifrar en més de 330.000 els casos des del 1950.

Els bisbes van reconèixer la responsabilitat institucional de l'Església en aquelles pràctiques, i van subratllar que s'han vist obligats a constatar que «es cometien actes de violència i d'agressions sexuals sobre menors en proporcions aterridores».

«Hem d'assumir aquest mal

© Vatican Media

Visita «ad limina»
dels bisbes
francesos.

ÉRIC DE
MOULINS-BEAUFORT
«El perdó de Déu no
pot servir de pretext
per escapar a la
justícia dels homes»

existent per alliberar-ne els que l'han patit», va recalcar el president de la Conferència Episcopal, que va destacar que fan aquest pas tenint en compte que, «sense ser-ne consents, eren còmplices» del que va passar.

Viatge papal

L'oficina de premsa vaticana ha anunciat les dates i etapes del proper viatge apostòlic del Papa. Del 2 al 4 de desembre Francesc serà per primer cop a Xipre, on visitarà la ciutat de Nicòsia. D'allà es traslladarà a Grècia, on s'hi estarà del 4 al 6 de desembre. Hi ha previstes dues visites: a Atenes i a l'illa de Lesbos, on Francesc ja va ser-hi el 2016 en una visita històrica amb el patriarca de Constantinoble Bartomeu i l'arquebisbe d'Atenes i de tota Grècia Ieronymos, per expressar proximitat i solidaritat als refugiats i als ciutadans de Lesbos i a tot el poble grec, generós en l'acollida als migrants i refugiats.

D'altra banda, el 15 de maig l'Església tindrà set nous sants. El Papa va establir la data de canonització, que no s'havia pogut fixar a causa de la pandèmia. Entre els nous sants destaca Carles de Foucauld.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

«Caminar junts»

El Papa ens ha convocat a un sínode, a caminar junts. Sí, a totes i tots. Pot ser que en aquest temps que ha passat des de l'inici del període sinodal ho hàgim sentit, però pensant que no era per a nosaltres, en especial per a les dones, o ni tan sols per als laics.

Si llegim el document preparatori, però, ens adonarem que sí. Aquest cop, i novament, Francesc ens demana opinió a tot el poble de Déu per poder avançar cap a tota la humanitat que està assedegada de sentit, de llum, d'esperança, com nosaltres.

«El sentit del camí al qual tots som cridats consisteix, principalment, a descobrir el rostre i la forma d'una Església sinodal», en la qual «cadascú té alguna cosa per aprendre», ens diu l'esmentat document. Per això, hem d'escoltar-nos els uns als altres, i tots escoltar l'Esperit Sant. I prendre consciència que, com diu sant Benet, «molts cops el Senyor revela al més jove el que és millor». Podem entendre el qui escolta i entén millor les coses, aquell que no ocupa cap posició concreta.

És prometedora una feina com aquesta a la qual el Papa ens convoca: treballar per somiar junts quina Església volem, a què està cridada aquesta Església?, què volem construir junts?, amb qui?

Com a creient em sento interpel·lada i esperançada a caminar al costat de totes les persones que senten aquesta responsabilitat d'oferir esperances de transformació; «fer que germinin somnis, fer florir esperances, estimular la confiança, embenar ferides, entreteixir relacions, aprendre els uns dels altres i crear un imaginari positiu que il·luminis ments, enardeixi els cors, doni força a les mans...». Hi ha millor forma de definir una Església en sortida?

ESTHER BORREGO

Són Benet de Santa Coloma de Gramenet, Domènec de Sant Pere de Riudebitlles i Josep Oriol de Barcelona

Beatificats a Manresa tres màrtirs caputxins plens de «fidelitat»

IGNASI MIRANDA
Manresa

La basílica de Santa Maria de la Seu de Manresa va acollir dissabte 6 de novembre la beatificació de tres màrtirs caputxins. Són Benet de Santa Coloma de Gramenet, Domènec de Sant Pere de Riudebitlles i Josep Oriol de Barcelona, assassinats per la seva condició de religiosos durant la persecució religiosa del segle XX a Espanya.

El cardenal Marcello Semeraro, enviat especial del papa Francesc, va presidir una celebració en què va destacar que el martiri no es busca, però és un signe de màxima «fidelitat a Jesucrist» quan cal afrontar-lo. El prefecte de la Congregació per a les Causes dels Sants va assegurar concretament que «no és el martiri a qualsevol preu, ja que precisament l'Església evita desviacions i, a més, el màrtir va buscar abans refugi en cases d'amics». En aquesta línia, va afegir que «aquest testimoni dona fecunditat a l'Església, on és decisiu el fet que, en qualsevol martiri, no actua un esperit humà, sinó l'Esperit Sant, del qual procedeix l'amor sincer i la paraula de la veritat».

Abans d'assegurar que la història d'aquests tres màrtirs caputxins «és semblant a la de qualsevol altre testimoni de la fe», fins a donar la vida, el cardenal Semeraro va recordar que «quan va esclatar la guerra civil espanyola i el convent dels caputxins va ser incendiat i vilipendiat, ells van buscar, per obediència, un refugi i el van trobar momentàniament, però després van ser buscats, capturats i sotmesos a cops i humiliacions». Com a exemple, va destacar que «a Benet de Santa Coloma de Gramenet, el van incitar fins i tot a blasfemar i renegar de la fe en Crist, però no ho van aconseguir». Igualment va afirmar

que «tots tres van ser executats sense cap procés, només perquè eren cristians, i així van acceptar amb alegria ser despulats de tot, sabent que posseïen un béns més grans i perennes».

Va ser una celebració festiva i familiar que va transmetre en directe Ràdio Estel. Va començar, després dels ritus inicials, amb la petició del bisbe de Vic al cardenal Semeraro perquè inscrivís els tres frares entre els beats de l'Església. Després, el vicepostulador de la causa, el caputxí Pere Cardona, va resumir breument la vida dels tres nous beats i, finalment, l'enviat del Sant Pare va llegir la carta apostòlica amb què es concedeix la beatificació. Va ser en aquell moment quan es va destapar una gran imatge en què apareixien dibuixats Benet, Domènec i Josep Oriol amb la Mare de Déu de Montserrat al mig i una silueta de la basílica manresana de la Seu a la part superior esquerra, tot amb fons de cel blau. Els aplaudiments

MARCELLO SEMERARO
«Van ser executats sense cap procés, només perquè eren cristians»

ROMÀ CASANOVA
«Esperem el Papa a Manresa. Tant de bo pugui venir!»

La celebració va tenir lloc a la Seu de Manresa el 6 de novembre.

esponanis dels presents van ser també signe de comunió i d'alegria pel moment viscut, en una missa on van participar, a més, bona part dels frares caputxins de Catalunya, encapçalats pel provincial, Eduard Rey, així com familiars dels màrtir i rectors i autoritats de les localitats on havien nascut: Santa Coloma de Gramenet, Sant Pere de Riudebitlles i Barcelona.

Entre els concelebrants, van ser el mateix bisbe de Vic, Romà Casanova, l'arquebisbe de Tarragona, Joan Planellas, l'arquebisbe Joan Enric Vives, bisbe d'Urgell, el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Agustí Cortés, el de Tortosa, Enric Benavent, i els auxiliars de Barcelona Toni Vadell i Xavier Vilanova, a més del nunci del Papa a Espanya i Andorra, Bernardito Auza, i el bisbe auxiliar de Valladolid i secretari general de la Conferència Episcopal Espanyola, Luis Argüello. També hi van concelebrar l'abat de Montserrat, Manel Gasch, i el de Poblet,

Octavi Vilà, juntament amb desenes de preveres, tots assistits per Joan Francesc Cortès, que va proclamar l'evangelí cantat, i altres diaques. Igualment hi van participar autoritats civils, encapçalades per l'alcalde de Manresa, Marc Aloy.

En la música, va actuar cantant la Capella de Música de la Seu de Manresa, que va interpretar els goigs als màrtirs caputxins i l'himne a la *Misteriosa Llum* de Manresa, que dona nom a una festa tradicional que es remunta al segle XIV i que es viu cada 21 de febrer a la capital del Bages. El *Rosa d'abril*, conegut *Virolai* a la Mare de Déu de Montserrat, va ser el cant de comiat d'aquesta missa, en què es van combinar el català, el castellà i el llatí.

Romà Casanova: «Esperem el Papa a Manresa»

En les paraules finals i entre somriures, el bisbe Romà Casanova va reiterar, davant del enviat especial del Papa, la petició perquè el Pontífex vingui l'any vinent Manresa, amb motiu dels 500 anys de l'arribada de sant Ignasi de Loiola a la ciutat. «L'esperem a Manresa. Tant de bo pugui venir!», va dir el prelat.

L'Eucaristia, viscuda sense restriccions d'aforament però amb totes les precaucions pel Covid, sobretot l'ús de mascareta, va ser la culminació d'un procés iniciat l'any 1955 a la diòcesi de Vic. El 24 de gener del 2020, el papa Francesc va aprovar de manera oficial la beatificació, que s'havia de celebrar ara fa un any però que es va haver d'ajornar per la pandèmia. Va ser la primera beatificació celebrada a Manresa i a tot el bisbat de Vic, des que Benet XVI va determinar que aquestes cerimònies, que s'havien fet molts anys a Roma, tinguessin lloc a les diòcesis pròpies dels beats.

Aquests tres caputxins, de fet, formen part d'un grup més gran en el qual no van poder entrar ara fa uns anys, tot i que es va seguir amb la causa per separat. Amb aquesta Missa solemne, guarnida també amb el color vermell dels màrtirs en els ornaments, Catalunya ha tornat a viure, en paraules del vicepostulador Pere Cardona a Ràdio Estel, una festa «de reconciliació i esperança, perquè aquest martiri no és ni de dretes ni d'esquerres, ni del nord ni del sud, sinó de fidelitat a Crist».

Barcelona

La inauguració de la torre de la Mare de Déu de la Sagrada Família tindrà lloc el 8 de desembre

Nou estel al firmament de Barcelona

MAC
Barcelona

«Un nou estel il·luminarà la ciutat de Barcelona.» Són paraules del cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona i president de la Junta Constructora de la Sagrada Família, durant la roda de premsa organitzada per explicar els detalls de la inauguració de la torre de la Mare de Déu de la Sagrada Família, que s'esdevindrà el proper 8 de desembre, festivitat de la Immaculada Concepció.

La colossal torre, de 138 metres, «canviarà per sempre el perfil de Barcelona», va manifestar el cardenal. Es coronarà amb un estel lluminós que té la forma d'un dodecaedre estrellat, és a dir, a partir d'un nucli central de dotze cares pentagonals sorgeix de cadascuna d'elles una piràmide. «Aquest estel lluminós —va constatar l'arquebisbe Omella—, com a símbol de Maria, mare de Jesús, s'alçarà per portar llum i esperança a tota la ciutat i al món.»

L'arquebisbe de Barcelona va voler recordar també que som encara dins de l'Any de sant Josep, que acaba el 8 de desembre. Promogut pel papa Francesc amb la carta apostòlica *Patris corde* («Amb cor de Pare»), recorda el 150è aniversari de la declaració de sant Josep com a patró de l'Església universal.

Vidre i acer inoxidable

El diàmetre de l'estel és de 7,50 metres i cadascuna de les puntes fa 2,90 metres. El pes total de la peça, que és de vidre amb una estructura d'acer inoxidable, és de 5,55 tones. «L'estel ha de semblar ingràvid, com suspès al cel», va posar en relleu Jordi Faulí, arquitecte director de la basílica. Així mateix, va donar a conèixer que «la torre no és visitable; és buida per dins».

De dia, els vidres estaran il·luminats pel pas del sol i, a la nit, a cada base de les puntes piramidals hi haurà un focus de tecnologia LED regulable que repartirà la llum a les cinc cares de la

piràmide. L'estel descansarà en els tres suports de la peça del fust, fets de formigó i trencadís.

La setmana prèvia a l'encesa de la torre, de l'1 al 7 de desembre, la Sagrada Família convida tothom a participar digitalment a il·luminar la torre de la Mare de Déu. Des dels webs de la Sagrada Família i de l'arquebisbat de Barcelona, tothom qui ho desitgi hi podrà contribuir. El dia 4, de 20.00 a 23.00, es farà realitat la il·luminació de la base de la torre i el dia 6, de 20.00 a 23.00, la del fust o part superior.

«Finalment, el 8 de desembre, a les 19.40, s'il·luminarà sencera la torre de la Mare de Déu i l'estel bri-

JOAN JOSEP
OMELLA

«Aquest estel lluminós, símbol de Maria, s'alçarà per portar llum i esperança a tota la ciutat i al món»

Agustí Codinach

El diàmetre de l'estel és de 7,50 metres i cadascuna de les puntes fa 2,90 metres.

llarà per primer cop al firmament de Barcelona. Cal dir que l'estel es col·locarà físicament a la torre el proper 29 de novembre», va especificar Esteve Camps, president delegat de la Junta Constructora de la Sagrada Família. L'acte d'enllumenament es podrà seguir en directe a través d'estel.sagradafamilia.org, web que s'activarà l'1 de desembre.

Activitats religioses i culturals

«El programa d'activitats amb què volem commemorar aquest esdeveniment ha estat possible gràcies a la inestimable col·laboració d'entitats públiques i privades, i molt especial-

ment, al suport del barri», va assegurar Esteve Camps. Els actes, que s'allargaran fins al 5 de gener, volen celebrar la inauguració de la primera de les sis torres centrals que tindrà la Sagrada Família un cop estigui acabada.

Dins de la basílica, el 8 de desembre, a les 10.30, tindrà lloc un cerimonial de ciutat, a càrrec de les colles de cultura popular; a les 18.00, una celebració litúrgica, presidida pel cardenal Joan Josep Omella; a les 19.15, l'acte de benedicció de la torre de la Mare de Déu des del carrer de Marina. A l'entorn del temple hi haurà una ballada de sardanes, amb la Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona.

El dia 9, a les 19.00, es presentarà la publicació *Quadern de visita a la Sagrada Família*, amb aportacions de diferents arquitectes sobre la torre de la Mare de Déu, al saló de la Mercè de la catedral de Barcelona. A les 20.00, inauguració al Museu Diocesà de Barcelona de l'exposició fotogràfica *Un nou estel brilla a la ciutat de Barcelona*.

El 12 de desembre, a les 18.00, se celebrarà a l'interior del temple de la Sagrada Família una pregària de Taizé amb la col·laboració del Secretariat de Pastoral de Joves de l'arquebisbat de Barcelona. L'endemà, a les 18.30, s'inaugurarà una escultura de grans dimensions que descansarà sobre una estructura de ferro d'on penjaran les 2.400 pedres pintades per persones usuàries de tallers ocupacionals i residències de gent gran. La peça s'exposarà al recinte de la basílica.

Dins de la Sagrada Família, el 14 de desembre, a les 18.30, lliurament de premis del concurs escolar «Tots som torres d'una mateixa humanitat», amb la col·laboració de Blanquerna-Universitat Ramon Llull. El dia 15, a les 19.00, s'impartirà la ponència *Maria, estel del matí, a la Sagrada Família i en el món d'avui*, a càrrec de la Gna. Margarita Bofarull i Jordi Faulí. El dia 17, a les 18.00, concert de Nadal amb l'Escolania de Montserrat.

El dia 16, a les 20.00, la catedral de Barcelona serà la seu de la conferència *Diàleg entre dues torres: crònica de construccions en paral·lel amb cent anys de diferència*, a càrrec dels arquitectes Jordi Faulí i Àngel Menargues.

A més, al llarg de tres setmanes, l'entorn de la basílica acollirà cercavila de gegants, actuació de danses populars, exhibició casteller, galejada trabucaire, espectacle de foc estàtic, etc.

Tots els actes es poden consultar a la web sagradafamilia.org.

Segona part del congrés «Les ferides i les esperances d'un món malalt»

El Déu encarnat com a generador de canvi en la història humana

REDACCIÓ
Barcelona

L'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP) va organitzar del 26 al 28 d'octubre la segona part del Congrés Internacional *Les ferides i les esperances d'un món malalt a la llum de la teologia de l'encarnació*, que va dedicar a *El Déu encarnat com a generador de canvi en la història humana*. Aquest congrés «constitueix una resposta feta des de la teologia de l'encarnació, des de l'arrelament en la història del missatge cristià, que proclama la presència concreta de Déu en la història humana», va assegurar el Dr. Armand Puig, rector de l'AUSP.

Durant dos dies «es va posar en relleu que seria un error reduir la situació actual de postpandèmia a un *retorn a la normalitat*, entenent per *normalitat* la situació anterior a l'inici de la pandèmia. Una anàlisi com aquesta no se sosté. Cal reconèixer que han canviat moltes coses i que avancem cap a un món diferent, amb moltes incògnites i múltiples reptes. Sembla que s'obren dues possibilitats. O bé caminem cap un món en el qual cada unitat personal o social es replega sobre si mateixa i ignora la resta, de manera que s'imposa l'individualisme i la recerca del propi interès. O bé es construeix un món caracteritzat per la solidaritat entre rics i pobres, la cura de la terra com a casa comuna, l'acollida dels migrants que renoven unes societats envellides», va declarar el Dr. Armand Puig com a valoració del Congrés.

Cal destacar la ponència del Dr. Marco Impagliazzo, president de la Comunitat de Sant'Egidio, titulada *L'Evangeli encarnat com a instrument de canvi en una societat malalta*. Va prendre com a referència l'encíclica *Evangelii gaudium* del papa Francesc, en la qual proposa «una veritable conversió pastoral de l'Església descobrint la impressibilitat positiva de la paraula de Déu, amb una força més gran del que puguem imaginar».

Impagliazzo va dir que «l'Evangeli és el motor i el punt de suport per posar en actiu el significat de l'Església a la societat, una realitat que transmet, comunica i transparenta la paraula de Déu, alhora que correspon a l'Església recuperar l'impuls en la missió i ser forjadora de somnis: unitat i universalitat». «És en la cultura —va dir— que la fe es pot impregnar i transmetre; cal acceptar el repte de la diversitat de la humanitat» i, en aquest sentit, va dir que «la *Fratelli tutti* és el relançament de la categoria de la fraternitat».

Mariola López, Margarita Bofarull i Marco Impagliazzo.

Cada dia és una nova oportunitat per aprendre

Gestionant capacitats

www.emiser.es - 938 46 6111 - emiser@emiser.es

SIGNES D'AVUI

Sistema sinodal i sistema polític

LLUÍS SERRA LLANSANA
lserrall@gmail.com

Una interpretació política de la sinodalitat pot contaminar la vivència evangèlica d'aquesta pràctica eclesial, que ha estat irregular al llarg de la història i que avui ocupa un primer pla a través de la convocatòria del proper Sínode de Bisbes. L'Església presenta unes característiques diferencials que cal tenir en compte. En primer lloc, la proposta de Jesús. Els fills de Zebedeu amb la seva mare van a trobar Jesús per demanar-li asseure's a la seva dreta i a la seva esquerra. Els altres deu apòstols s'indignen. Ambició i lluita de poder. Jesús, davant d'aquesta demanda, defineix la dinàmica de la seva comunitat: «Ja sabeu que els governants de les nacions les dominen com si en fossin amos i que els grans personatges les mantenen sota el seu

poder. Però entre vosaltres no ha de ser pas així: qui vulgui ser important enmig vostre, que es faci el vostre servidor, i qui vulgui ser el primer, que es faci el vostre esclau» (Mt 20,25-27). El servei davant del poder i el domini dels altres. El papa Francesc no elimina la piràmide de la jerarquia. La inverteix: «En aquesta Església, com en una piràmide invertida, el cim està sota la base.» La base és el Poble de Déu, del qual la jerarquia també forma part. La crítica constant del Papa al clericalisme, al carrerisme, etc., va en aquesta línia evangèlica. Punt tan

L'Església presenta unes característiques diferencials que cal tenir en compte

essencial com fràgil. La temptació del poder és permanent. En segon lloc, se subratlla sovint que l'Església no és una democràcia. Molts poden pensar que si l'Església no és una democràcia, serà el contrari, una dictadura. Ni una cosa ni l'altra. Hi ha punts en comú amb la democràcia, com la participació i l'existència d'un govern. La diferència substancial és la següent. A l'assemblea de Jerusalem, després d'una discussió no petita i un procés de discerniment, s'arriba al punt clau: «L'Esperit Sant i nosaltres hem decidit» (Ac 15,28). No és tema de majories, sinó de consens i *sensus fidei*. L'Esperit Sant és el factor diferencial i l'escolta és imprescindible. És fàcil deixar-se contaminar pels sistemes polítics vigents en cada època, i allunyar-se de l'Evangeli. Cal estar vigilants.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Sembla que la llei canviaria aquesta terrible injustícia actual: no donar permís de treball als joves que surten de la tutela de la Generalitat o de l'Estat. Això provoca moltes angoixes en aquests joves i que siguin menyspreats per la societat quan cauen en la delinqüència i els robatoris, sovint simplement per subsistir.

Últimament hem constatat que aquests nois amaguen una sèrie de qualitats que no tenim ocasió de comprovar si no tenen una oportunitat de demostrar-ho personalment o en grup.

A l'Hospital de Campanya de Santa Anna acabem de formar un equip de futbol sala amb un grup d'aquests nois i s'ha produït un can-

FINESTRA A LA VIDA

Les oportunitats educatives

vi molt notori en la seva conducta, en el seu tarannà i en el seu comportament.

I és que l'esport de grup és una eina boníssima per a l'educació de molts valors que aquests nois no han tingut mai l'oportunitat de demostrar o, almenys, no eren conscients de les seves capacitats.

Adaptar-se estrictament a uns horaris, a una feina en equip, que fa pensar en els altres i no només en els teus resultats, la capacitat d'escoltar qui dirigeix, la disciplina que tot esport demana, són, sens dubte, eines molt importants de preparació per a un futur que superi el passat i el present d'aquests joves. És una solució momentània o, més aviat, una eina educativa.

La incoherència d'una llei que

no dona el permís de treball als nois que acaben als 18 anys la seva etapa de tutela, fins un any després, comporta un perill de pèrdua d'aquests joves que, durant un any, vaguen pels carrers sense «ofici ni benefici» i que, d'alguna manera, han de subsistir.

Si es parla d'un canvi d'aquesta reglamentació, tenim l'esperança d'un canvi també en la conducta de molts d'aquests nois que sovint són qualificats de petits delinqüents, quan la majoria de vegades només són víctimes del sistema.

L'esport de grup és una eina molt bona per a l'educació de molts valors

«El que tenim davant és un temps per aprendre la cultura del consens»

Cristina Inogés, teòloga, membre de la Comissió Metodològica del Sínode

Cristina Inogés.

La teòloga aragonesa Cristina Inogés va participar en la inauguració del Sínode sobre la sinodalitat el 9 d'octubre passat a Roma. I ho va fer amb una meditació en la qual va instar l'Església a ser aquella «Església-llar» cridada «a ser refugi segur per a tothom; lloc de trobada i diàleg intercultural, espai de creativitat teològica i pastoral amb la qual afrontar els reptes que tenim al davant». Inogés forma part de la Comissió Metodològica del Sínode.

Quines són les claus d'aquest procés sinodal?

Les claus d'aquest procés les va enunciar Francesc en l'homilia de la missa d'obertura del Sínode. Són tres verbs:

Trobar: trobar-nos entre nosaltres mateixos i trobar-nos amb Jesús, que és el major expert en humanitat perquè és la humanitat mateixa. Això significarà en moltes ocasions sortir de les nostres zones de confort i afrontar desafiaments en trobades que no seran còmodes. Per això, la trobada amb Jesús serà fonamental per aprendre'n les formes, el seu estil de vida, el seu compromís amb les persones.

Escoltar: trobar-se de veritat

comporta saber escoltar, no només sentir. D'això ja en tenim prou i no serveix per a res. Escoltar de debò és escoltar posant-te en la situació de l'altra persona, situant-te en la seva realitat vital i en el trajecte de la vida que ha recorregut. Que ella entengui que la seva experiència de vida—bona o dolenta—l'estem integrant a la nostra vida per ajudar-la i compartir amb ella el camí.

Discernir: amb els qui et trobes i escoltes, el que comparteixes, ha de ser posat en l'ona de l'Esperit, quin camí ens assenyalat? Estem disposats a fer consens amb allò que ens hem dit i compartit entre nosaltres?

Perquè, en definitiva, el que tenim davant és un temps per aprendre la cultura del consens, cultura a la qual no estem habituats en l'Església. Tots parlem i aportem i, després, a l'escolta de l'Esperit, prenem decisions que ens afecten a tots.

Vivim en un context, en un ambient, semblant al del Concili Vaticà II? En certa manera s'estan recuperant sensacions, il·lusions, energies... que potser teníem massa oblidades en l'Església? Quin ambient va percebre a Roma?

Un context exactament igual no, però... En realitat, en aquest Sínode

«La major dificultat serà reconèixer que ens hem equivocat, que hem comès errors i delictes»

estem cridats a recuperar l'eclesiològia de comunió del Concili Vaticà II i, sí, s'estan recuperant il·lusions, desitjos, somnis que ja vam tenir en aquell moment. I si els recuperem és perquè no s'han complert i perquè l'Església està molt allunyada del món, de la societat real en la qual vivim. Sé que això pot sonar estrany, però alguns cops confonem els desitjos amb la realitat i sí, hi ha una part de l'Església que trepitja molt de carrer, però n'hi ha una altra que continua mirant-se el melic.

A Roma hi havia molt bon ambient en general. També hi havia persones sorpreses i fins i tot amb por a aquesta novetat de la sinodalitat. Novetat que, per cert, vivim en l'Església des de fa més de mil anys. Això dona una idea del poc que sabem sobre aquesta realitat de l'Església. Amb tot, guanyava el desig de canvi, d'aprendre a ser Església d'una altra manera, d'emprendre un camí tots junts on l'Esperit ens guïi en la transparència i en la compassió que necessitem.

Quines dificultats afrontarà aquest camí?

Les dificultats seran les inherents a la condició humana. Tot canvi, tota sortida del que és habitualment conegut, tot procés que comporti trepitjar terreny no conegut causa, pel cap baix, desassossec. Però hem de ser valents i afrontar que la realitat de l'Església en aquest moment ens impedeix quedar-nos com estem, perquè aquesta autoreferencialitat ens ha portat a un carreró sense sortida; aquest autoritarisme ens ha impedit desenvolupar-nos com a adults en la fe als laics —i a una part del clergat també—, assumint realment el nostre compromís baptismal; aquest immobilisme ha impedit que l'Església no només no acollís, sinó que ha consentit que molts dels seus membres se n'allunyessin i, com vaig dir en la meditació d'obertura, no els trobem a faltar.

La major dificultat, tot i que no ho sembli, serà reconèixer que ens hem equivocat, que hem comès errors i delictes i que, per això, hem de demanar perdó i sentir-nos necessitats de gràcia.

Com es gestionen les diferències en la unitat? Què passa si les diferències són tan marcades que sembla impossible cercar punts de trobada? L'afeblirà això, al papa Francesc, a les seves reformes?

Francesc, des que va sortir al bal-

La teòloga durant la meditació que va oferir el 9 d'octubre passat.

«Si cadascú comença per convertir-se de debò, la conversió comunitària vindrà tot seguit»

«Ens toca aprendre de tothom, fins i tot d'aquells als quals no considerem dignes de tenir-los com a companys de camí»

có en la seva primera aparició pública i es va inclinar davant tot el poble de Déu, va mostrar la poca por que té a les suposades «febleses» que alguns li atribueixen. Per això no té por que manifestem les nostres diferències, perquè sap que és molt més perillosa la falsa unitat de les aparences. De punts de trobada sempre n'hi haurà, per això és fonamental que aprenguem a viure en la cultura del consens. I serà a llarg termini. Que ningú pensi que això acabarà l'octubre del 2023. A més, per què tanta por a les diferències? Les Esglésies a les quals s'adreça Pau són molt diferents en molts sentits. Les set Esglésies de les quals parla Joan a l'Apocalipsi, eren totes iguals? Quanta por a la diversitat, a tota forma de diversitat, que amb tanta normalitat es va viure a l'inici de l'Església!

En aquest camí sinodal es vol escoltar la veu de tothom, fins i tot la dels allunyats de l'Església, que ningú no se'n senti exclòs. Estem preparats per sentir aquestes veus? Estem disposats a donar resposta als seus anhels, preocupacions...?

Abans de preguntar-nos si estem disposats a escoltar aquestes veus, caldria preguntar-se com és que encara avui ens estem plantejant com arribar fins a ells. Són allà des de fa molt de temps, els hem vist i els hem ignorat, o potser ni els hem vist? Això ens hauria de fer pensar.

Si no estem preparats per sentir les seves veus i donar resposta als seus anhels i preocupacions, quina Església som? Si actuem així, m'atreviria a dir que ho fem perquè hem convertit l'Església en fita, en un club, i no en camí. Jesús no va rebutjar ningú, va menjar amb tothom, va aprendre de tothom —no oblidem que la cananea, dona i estrangera, és la que li obre els ulls perquè entengui que la seva missió és universal, no només per als jueus— i la samaritana és la que predica la Bona Notícia al seu poble, tan mal vist pels jueus. Per a Jesús tots som iguals. L'escolta d'aquestes veus ens ajudarà a veure en què hem fallat.

Què espera la societat de l'Església, o ja no n'espera res?

Crec, sincerament, que espera molta més coherència entre el que prediquem i el que fem; entre la teoria i la pràctica. Per això ens hi juguem molt, en aquest Sínode.

És temps de conversió i de formes, per on començar? Cap on apunta el Papa? I l'Esperit Sant?

La primera sempre és la conversió personal. Si cadascú comença per convertir-se de debò, la conversió comunitària vindrà tot seguit. Francesc apunta cap a aquella conversió personal que ens porti a trencar, entre tots, aquesta vertica-

litat rígida que hem viscut fins ara a l'Església i que a moltes persones els ha impedit ser felices. Francesc vol que aprenguem que el centre és en Déu, en la seva alegria i en la seva felicitat, no en llocs destacats. Va haver-hi un detall en l'obertura del Sínode que va passar molt desapercbut. Tant el discurs de Francesc com el de Mario Grech, es van iniciar sense la més mínima referència als tractaments, títols i honors dels qui eren presents. Tots dos van començar dient: «Estimats germans i germanes.» Un detall amb molt de missatge al Vaticà i per a tota l'Església.

L'Esperit Sant, sense la presència del qual això no seria un Sínode, apareixerà per on menys ens ho esperem. Caldrà estar atents a la sorpresa.

Som a la fase diocesana del procés sinodal, quina resposta trobarà a les diòcesis? Les comunitats i els cristians de base estan per la feina? En quin grau s'hi implica el poble de Déu?

L'estructura actual de la nostra Església encara afavoreix que, en bona mesura, la resposta a les diòcesis depengui de l'actitud dels bisbes. Esperem que tots entenguin la urgència d'aquest Sínode i que el seu compromís amb la diòcesi sigui el que s'espera de la fidelitat a la mateixa Església. El poble de Déu hi està implicat absolutament i Francesc ha donat totes les facilitats possibles perquè aquesta participació sigui efectiva i sense filtres. Les comunitats i els cristians de base, com tothom, són convidats a parlar des de la llibertat, la claredat i la caritat que aconsella Francesc i que

veiem en qui s'apropa a Jesús en l'evangeli. Les opinions, reflexions i aportacions, fetes amb valentia i des d'aquests tres principis, seran de gran ajuda per a tothom.

Personalment, quins fruits li agradaria que donés aquest camí sinodal?

Que de debò entenguéssim, perquè ho visquéssim, que l'Església és l'Església de tots els batejats i no només l'Església dels ordenats. Que ens toca aprendre de tothom, fins i tot d'aquells als quals no considerem dignes de tenir-los com a companys de camí, i als qui Jesús de Natzaret mai no va abandonar i sempre va permetre que l'acompanyessin. I que la llibertat de l'Esperit la puguem viure també nosaltres.

És exagerat dir que ens hi juguem el futur de l'Església? Ens hi estem jugant també el present?

No, no és exagerat. Realment ens hi estem jugant el futur de l'Església. Si aquest Sínode que, repeteixo, tindrà un procés lent —i espero que segur— no surt tal com esperem, el futur de l'Església se'n ressentirà i molt. L'Església està formada per una realitat divina i una realitat humana. Totes dues estan molt barrejades. La divina és eterna, la humana no. La que necessita canviar és la realitat humana, que és la que està feta un desastre. Podríem dir que, el seu futur, és en mans de la part humana.

El present de l'Església també serà mirat amb lupa. La credibilitat de l'Església està més que sota mínims, i per això parlava abans de coherència. Haurem de ser molt coherents.

Por? No, per què? L'Esperit ens guia. Escoltem la seva veu. Senzillament.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte
de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

El cant en la litúrgia

Benvolguts i benvolgudes, demà, dia 22 de novembre, s'escau la festa de Santa Cecília, patrona de la música. En tota la història cristiana, l'Església ha tingut i té una gran estima pel cant. La Sagrada Escripura el recomana en diferents llocs. Afirmar la carta als Colossencs: «Moguts per la gràcia de Déu, canteu-li en els vostres cors amb salms, himnes i cànctics de l'Esperit» (3,16).

El cant té una força de comunicació que no posseeixen les altres arts. No tota la música desvetlla els mateixos sentiments. Per això, quan és l'hora d'escollir els cants per a la litúrgia, convé seleccionar aquells que pel text i per la melodia contribueixen a agermanar els esperits i eleven a la pregària, que és la funció dels elements que concorren en el culte cristià.

El cant en la litúrgia no és per omplir els silencis, sinó que té una funció cultural. No és igual interpretar cants durant la missa que cantar la missa. En el primer cas pot ser un concert o un entreteniment; en el segon, és l'expressió dels sentiments espirituals dels fidels que

agermanant-se s'uneixen als sentiments de Crist a l'loança del Pare. No hi ha cap participació més solemne i agradable en les celebracions litúrgiques que una assemblea compacta que expressa la seva fe i la seva pietat per mitjà del cant.

Visitant les diverses parròquies, he quedat ben sovint sorprès agradablement per la participació dels fidels, sobretot en els cants a l'hora de la missa. Son mereixedors de la meua felicitació. El cant il·lumina la Paraula i ajuda a interioritzar-la. El cant pren tota la persona i la introdueix en l'ànima de l'assemblea i crea unitat. El cant ens ajuda a ser sincers i oberts al Senyor. Cantant no es pot mentir: o se saneja el cor o se deixa de cantar.

Algunes parròquies compten amb una coral que, fins i tot, pot interpretar música polifònica. Això, a més de crear un clima religiós, enriqueix la celebració. La seva aportació és molt estimable, «mentre respongui a l'esperit de l'acció litúrgica» —com afirma la Constitució per a la Litúrgia del Vaticà II (n. 116)—, però cal que no prengui la participació del poble. Cal acon-

seguir una equilibrada combinació del cant polifònic i el popular.

Quantes vegades en el treball o fent camí us heu sorprès amb un cant que heu cantat a l'Església als llavis. El cant fa que la pregària continuï fora del temple i es faci popular. Convé seleccionar els cants de la litúrgia i renovar-los periòdicament. La rutina perjudica el culte. Agraeixo i estimo vivament els esforços que es fan en aquest camp. En la reflexió sinodal que se'ns demana al llarg d'aquest curs, pot ser un bon moment per a revisar, reflexionar o renovar el desenvolupament del cant litúrgic a cada parròquia o comunitat. En les preguntes del *Document preparatori* del Sínode, reflectides en l'exhortació pastoral que vaig publicar el mes passat, hi trobem aquesta pregunta: «Com promovem la participació activa de tots els fidels en la litúrgia i en l'exercici de la funció de santificació?» Recordem que el cant és un element essencial d'aquesta participació. Un poble que canta és un poble viu i que manté l'esperança. No deixeu de cantar.

Ben vostre.

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Conversió ecològica i nous estils de vida

No és gens fàcil; canviar els esquemes i els hàbits de comportament als quals estem habituats resulta enormement complicat quan s'ha de tenir en compte que se'ns demana canviar estils de vida i demanar que hi hagi voluntat política per canviar estratègies que s'obrin a solucions reals. «La pandèmia —acaba de dir el papa Francesc en el missatge als participants en la COP26— ens ensenya que no tenim alternativa i que sols aconseguirem vèncer-la si tots participem en aquest repte» i afegeix que «hi ha hagut un abans de la pandèmia; serà inevitablement diferent del després de la pandèmia que hem de construir, junts, partint dels errors del passat».

La crida a canviar l'estil de vida obeeix indiscutiblement al fet que som davant d'un canvi d'època que —ho vulguem o no— ens afecta a tots i demana una cooperació profunda i unida entre tots els pobles del món. En aquest sentit, i perquè el compromís és de tots, demana als països amb majors capacitats que «liderin el finançament climàtic, la descarbonització del sistema econòmic i de la vida de les persones, la promoció d'una economia circular i que facin costat als països més vulnerables per adaptar-se als impactes del canvi climàtic i respondre a les pèrdues i danys derivats d'aquest fenomen». La Santa Seu amb l'Estat del Vaticà ha volgut donar exemple i adoptar una estratègia de reducció a zero de les emissions netes

i promoure al mateix temps una educació per a l'ecologia integral.

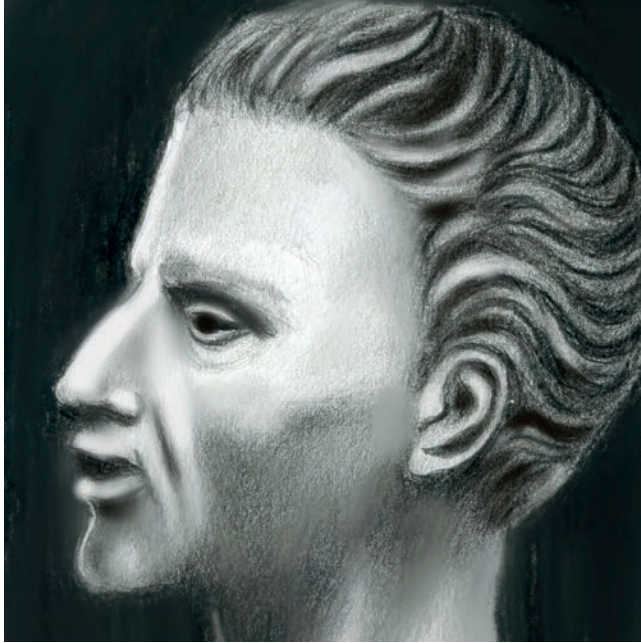
Vull subratllar aquest darrer aspecte referent a la necessitat de l'educació sobretot quan pensem en els joves i la influència de comportament dels majors. En la promoció d'aquesta educació per a l'ecologia integral, el papa Francesc diu que «les mesures polítiques, tècniques i operatives s'han de combinar amb un procés educatiu que promogui nous estils de vida i fomenti un model cultural de desenvolupament i sostenibilitat centrat en la fraternitat i en l'aliança entre l'ésser humà i l'entorn natural».

Ja ho havia expressat amb detall a l'encíclica *Laudato Si'*, aprofundint les noves actituds de conversió ecològica que fan que el creient contempli el món des del seu interior, convidant a explicitar-ho i —com diu ell— «permetent que la força i la llum de la gràcia rebuda s'esplaiïn també en la seva relació amb les altres criatures i el món que els envolta, i provoqui aquesta sublim fraternitat amb totes les coses creades que tan lluminosament visqué sant Francesc d'Assís» (LS 221). Es refereix, especialment, a les actituds d'humilitat i sobrietat, que poden conduir a un nou estil de vida que renuncia al malbaratament i es decideix a cuidar la casa de tots. Ens convida a una acció urgent, valenta i responsable, on queda clar que no es pot esperar més temps, que hi ha massa rostres humans que sofreixen aquesta crisi climàtica.

COMENTARI DE LA PARAULA

Si fos d'aquest món el meu regne, els meus guàrdies personals haurien impedit que caigués en mans dels jueus

GLÒRIA MONÉS

La brevetat d'aquest passatge és clau per entendre què va passar realment en el procés engegat contra Jesús. Jesús ha estat lliurat a Pilat per la seva pròpia nació i pels summes sacerdots. El primer que el proclamà rei fou Natanael: «Tu ets el rei d'Israel» (Jn 1,49), títol equivalent al de Messies, en hebreu. Més endavant, en l'escena dels pans, quan Jesús s'adonà que els 5.000 homes «anaven a endur-se'l per la força, per fer-lo rei», es retirà a la muntanya ell sol (6,15). Tanmateix, els summes sacerdots han tingut tot l'interès en lliurar-lo a Pilat com un sediciós que s'havia autoproclamat rei (19,12) i s'havia alçat en armes contra l'Imperi regit pel Cèsar. I Pilat ho deixà escrit en el rètol de la creu: «Jesús el Natzoreu, el rei dels Jueus» (19,19). Jesús refusa en absolut aquest títol: «El regne meu no és d'aquest món... el regne meu no és d'aquí», recalcant-li així que no tenia cap pretensió messiànica, com s'esperava del Messies successor de David: «Si fos d'aquest món el meu regne, els meus guàrdies personals es-

tarien esforçant-se per impedir que caigui jo en mans dels jueus.» L'escriptor ho proposa com una condició irreal: Jesús no té guàrdies de cos, com tenien els summes sacerdots i els fariseus (7,32), els guàrdies dels jueus que Judes s'endugué quan arrestaren Jesús (18,3.12). Pilat ha copsat que Jesús era rei, però aquest no accepta el sentit que ell pretenia: «Ets tu qui diu que soc rei.» Jesús no és el Messies polític que hom esperava i que tant preocupava el governador romà. Jesús li diu a Pilat que no ha «nascut» per ser rei en la línia del Messies davídic, que encara avui enyorem, sinó «per donar testimoni de la Veritat», d'allò que és real per a Déu, i no de la presumpta veritat humana que amb tanta facilitat deformem. Pilat s'escapoleix preguntant incrèdul: «Què és la veritat?», tot refusant el «testimoni» de Jesús. No pertany als homes que són «de la Veritat».

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

QUIQUE FERNÁNDEZ

Coordinador d'Escola d'Animació Bíblica

Què vol dir el famós terme «justificació en sant Pau»?

Diu sant Pau: «Pensem que l'home és justificat per la fe, independentment de les obres de la Llei» (Rm 3,28). Què vol dir, però, això de «justificat»? Per poder entendre'n el significat resultarà molt útil mirar la vida de Saule-Pau.

Fins a la trobada amb Jesús-Resuscitat, Saule considerava «les obres de la Llei» el contingut complet de la Torà: la circumcisió, la puresa ritual i alimentària, l'observança del dissabte... A partir d'aquell encontre transformador va considerar que tots els seus «mèrits», les obres de la Llei, eren «escombraria».

La «justificació» segons sant Pau és reconèixer la iniciativa de Déu en la dinàmica de la salvació. Una iniciativa que té la seva culminació en l'encarnació de Jesucrist, en la seva Passió, Mort i Resurrecció. Les obres de la Llei deixen de ser el centre d'exclusivitat identitària. Ja no cal ser jueu, ser circumcitat, perquè Déu justifica des d'una fe amb vocació universal.

Aquest tema va ser una de les qüestions de controvèrsia entre el catolicisme i els cristians reformats. Luter va entendre en alguns escrits de sant Pau que no quedar justificat només per les obres de la Llei suposava que es quedava justificat només exclusivament per la fe. Però el catolicisme no entenia per obres de la Llei el mateix que Luter i, en cap cas, concebia la fe com una «creença» sinó com un seguiment que acompanya la fe d'actituds i accions: com diu la carta de sant Jaume, «la fe, si no té obres, està morta» (2,17).

Això no obsta perquè puguem dir amb sant Pau que «són justificats pel do de la seva gràcia, en virtut de la redempció realitzada en Crist Jesús» (Rm 3,24) o «la teva gràcia em basta» (2Co 2-9).

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Jesucrist, Rei de tot el món

Lectura primera

Dn 7,13-14

La seva sobirania és eterna

Lectura de la profecia de Daniel:

Tot mirant aquella visió de nit, vaig veure venir enmig dels núvols del cel com un Fill d'home, s'acostà al vell venerable, el presentaren davant d'ell i li fou donada la sobirania, la glòria i la reialesa, i tots els pobles, tribus i llengües li faran homenatge. La seva sobirania és eterna, no passarà mai, la seva reialesa no decaurà.

Salm responsorial

92

El Senyor és rei, va vestit de majestat.
El Senyor va vestit i cenyit de poder.

R. El Senyor és rei, va vestit de majestat.

Manté ferm tot el món,
incommovible.
El vostre soli es manté des del principi,
vós sou des de sempre. *R.*

El vostre pacte és irrevocable;
la santedat, Senyor, escau a casa vostra
al llarg de tots els temps. *R.*

Lectura segona

Ap 1,5-8

El sobirà dels reis de la terra... ha fet de nosaltres una casa reial, uns sacerdots dedicats a Déu

Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan:

Jesucrist és el testimoni fidel, el primer ressuscitat d'entre els morts, el sobirà dels reis de la terra. Ell ens estima i ens ha alliberat dels nostres pecats amb la seva sang per fer de nosaltres una casa reial, uns sacerdots dedicats a Déu, el seu Pare; que li sigui donada la glòria i el poder pels segles dels segles. Amén. Mireu, ve sobre els núvols, i tothom el veurà amb els propis ulls, fins aquells que el van traspasar, i totes les famílies de la terra es lamentaran per ell. Sí, amén. Jo soc l'Alfa, la primera lletra de l'alfabet, i l'Omega, que és la darrera, diu el Senyor Déu, el qui és, el qui era i el qui ha de venir, el Déu de l'univers.

Al·leluia

Mc 11,10

*Beneït el qui ve en nom del Senyor.
Beneït el Regne del nostre pare David,
que està a punt d'arribar.*

Evangelí

Jn 18,33b-37

Teniu raó: jo soc rei

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, Pilat digué a Jesús: «Ets tu el rei dels jueus?» Jesús contestà: «Surt de vós això que em pregunteu, o són d'altres els qui us ho han dit de mi?» Respongué Pilat: «Jo, no soc pas jueu. És el teu poble i els mateixos grans sacerdots els qui

t'han entregat a les meves mans. He de saber què has fet.» Jesús respongué: «La meva reialesa no és cosa d'aquest món. Si fos d'aquest món, els meus homes haurien lluitat perquè jo no fos entregat als jueus. I és que la meva reialesa no és d'aquí.» Pilat digué: «Per tant, vols dir que ets rei.» Jesús contestà: «Teniu raó: jo soc rei. La meva missió és la de ser un testimoni de la veritat; per això he nascut i per això he vingut al món: tots els qui són de la veritat escolten la meva veu.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

Novembre

21. DIUMENGE

Jesucrist, Rei de tot el món, Blanc.
Lectures: Daniel 7,13-14 / Salm 92 / Apocalipsi 1,5-8 / Joan 18,33b-37
SANTORAL: Gelasi I, p.; Honori, Eutiqui i Esteve, mr.

22. DILLUNS

Santa Cecília (MO), Vermell. Lectures: Daniel 1,1-6.8-20 / Salm Daniel 3,52-56 / Lluc 21,1-4
SANTORAL: Filemó i Àpia.

23. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Daniel 2,31-45 / Salm Daniel 3,57-61 / Lluc 21,5-11.
O bé: *Sant Climent I* (ML), Vermell; *Sant Columbà* (ML), Blanc.
SANTORAL: Lucrècia, vg. i mr.; beat Miquel-Agustí Pro, prev. i mr.

24. DIMECRES

Sant Andreu Dung-Lac (MO), Vermell. Lectures: Daniel 5,1-6.13-14.16-17.23-28 / Salm Daniel 3,62-67

/ Lluc 21,12-19

SANTORAL: Crisògon, mr.; Fermi-na, vg. i mr.; Flora i Maria, vg. i mr.

25. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Daniel 6,11-27 / Salm Daniel 3,68-74 / Lluc 21,20-28. O bé: *Santa Caterina d'Alexandria* (ML), Vermell.
SANTORAL: Erasme, mr.; Gonçal, b.

26. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Daniel 7,2-14 / Salm Daniel 3,75-81 / Lluc 21,29-33
SANTORAL: Conrad, b.; Joan Berchmans, rel.; Lleonard de Porto Maurizio, prev.; Silvestre, ab. i fund.; Sirici, p.

27. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Daniel 7,15-27 / Salm Daniel 3,82-87 / Lluc 21,34-36
SANTORAL: *Mare de Déu de la Medalla Miraculosa*. Basileu, b. i mr.; beat Ramon Llull, rel.

El Sant 26 NOVEMBRE

Sant Joan Berchmans

Encara que sovint associem els sants a fets prodigiosos, la vida cristiana no es mesura per la quantitat de fenòmens extraordinaris, sinó per la fe i la fidelitat a Jesucrist. Per això hi ha sants amb una biografia aparentment poc excepcional, com ara Joan Berchmans (1599 – 1621).

Fill d'un humil sabater de Flandes, Joan va tenir cura de la seva mare, greument malalta, fins que aquesta va morir. Jove molt pietós, va llegir la vida de sant Lluís Gonçaga i, admirat del seu exemple, va decidir entrar als jesuïtes, concretament a la comunitat de Malines, acabada de fundar. Com a novici es va mostrar obedient, perseverant, fidel a la pregària i amable amb tothom. Una vegada fets els vots, va ser enviat a Roma per perfeccionar els estudis, amb la intenció d'anar a les missions de la Xina, però sobtadament va emmalaltir i va morir abans de ser ordenat, amb tan sols 22 anys. Canonitzat per Lleó XIII el 1888, és el patró dels escolans i dels joves.

Plenitud i esperança. El cercle de l'any litúrgic

MERCÈ SOLÉ
(msoletey@gmail.com)

Celebrem aquest diumenge en què es clou el cicle B de l'any litúrgic una reialesa peculiar, una reialesa que no té res a veure amb el poder, la riquesa o el llinatge humans (aquell poder, aquella riquesa i aquella arrogància que Jesús deixa de banda quan és temptat al desert). La reialesa de Jesús té a veure amb qualitats que provenen de Déu: la confiança, la veritat, l'amor. Així de senzill és el camí, desproveït de glamur als ulls del món, i amb una gran capacitat transformadora per la intervenció de Déu, que el fa travessar la mort. I aquesta és l'essència de tot el que els cristians celebrem perquè dona sentit a les nostres vides: la Pasqua.

Les joies de la corona de la reialesa de Jesús són els pobres, els qui ploren, els humils, els qui tenen fam i set de justícia, els compassius, els nets de cor, els qui treballen per la pau, els perseguits, els insultats i calumniats. En el Regne de Déu tots ells trobaran la felicitat de Déu, perquè no són súbdits d'un rei tot ple de lluentons, sinó fills estimats. Aquesta és la Bona Notícia.

És un moment, doncs, de plenitud que tanca solemnement tot el procés que hem seguit al llarg de les darreres 52 setmanes: els temps forts de

l'Advent, el Nadal, la Quaresma, el Tridu Pasqual i la Pasqua, i l'anomenat «temps de durant l'any», el temps, senzillament, de viure la nostra quotidianitat d'acord amb el que ens proposa l'Evangeli.

Diumenge vinent el cicle recomençarà submergint-nos d'entrada en la fosca, perquè siguem capaços d'enyorar, esperar i reconèixer la llum, que a partir de Nadal il·luminarà i guiarà la nostra vida. L'evangeli de Lluc ens acompanyarà al llarg de tot l'any i en la primera lectura de diumenge trobarem que el que avui és plenitud, en l'Advent serà només esperança. Igualment, el salm d'avui ens evoca la reialesa de Déu, mentre que el de diumenge vinent ens insta a posar-nos en el camí de la justícia, la veritat i l'amor, els valors del Regne. En l'evangeli que llegirem trobarem en boca de Jesús referències al Fill de l'home, al mateix Fill de l'home de la primera lectura d'avui. Les lectures, doncs, afavoreixen la continuïtat entre el cicle B i el cicle C de l'any litúrgic. Només canvia el punt de vista.

Pelegrinatge de l'Hospitalitat de Lourdes a Montserrat

MARTA VENTURA I QUIM BANET

El dissabte 2 d'octubre, uns 400 membres de la família hospitalària de l'Hospitalitat de Lourdes de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa van peregrinar fins al peu de la Mare de Déu de Montserrat. El grup era molt divers; hi van assistir més de cent persones amb algun tipus de discapacitat funcional. Tots ells estaven molt emocionats i il·lusionats, ja que, a causa de la pandèmia, feia molt temps que no sortien de les seves residències.

Els actes que es van dur a terme a Montserrat van tenir una gran força emocional. El primer acte va ser una trobada de convivència festiva i alegre, en què tothom va cantar i ballar cançons a la plaça situada davant de la basílica. La festa i l'alegria que portàvem a dins era difícil de contenir, atès que tots necessitàvem expressar l'alegria del retrobament.

De mica en mica, la pau i l'harmonia del santuari ens va entendre les emocions i tots vam entrar a l'església per celebrar una missa presidida per Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat.

La celebració va tenir un caràcter molt personal i particular. La nostra família hospitalària va omplir tota la basílica i no hi cabia ningú més. L'amor de Crist ens havia cridat i vam ser feliços de compartir la seva pau amb tots els germans de la nostra Hospitalitat.

Després de dinar, vam realitzar una processó de les torxes per la plaça que hi ha davant de la basílica amb la Mare de Déu de Montserrat. Aquest acte encara va ser més emotiu, ja que feia més de cinquanta anys que no se'n feia una processó similar al santuari. La columna va sortir de la plaça de les cel·les. Una fila molt llarga va resar el rosari al costat de la Mare de Déu.

El grup de persones amb cadires de rodes, les espelmes, la música, la imatge de la Verge guiant els pelegrins... van fer aflorar el record dels nostres pelegrinatges a Lourdes. El recorregut va conduir els fidels fins a l'interior de la basílica, i allí vam poder venerar la seva imatge i vam donar gràcies per aquest dia de convivència tan entranyable que vam poder compartir.

Processó de les torxes per la plaça que hi ha davant de la basílica amb la Mare de Déu de Montserrat.

Postals des d'Andalusia

Decàleg sobre la cultura actual

Taula rodona sobre la «cultura d'avui», en un petit poble andalusí. Opinions per a tots els gustos. El debat va tocar tots els camps, tots els àmbits. I al final, vam perfilar algunes conclusions del que es va parlar i tractar, i els vam donar forma de decàleg.

1. Ja no val tant «convèncer», com «seduir».
2. Ja no valen tant els «arguments», com les «emocions».
3. Ja no valen tant les «ideologies», com els «eslògans».
4. Ja no val tant la «paraula donada», com «la promesa» a l'aire.
5. Ja no val tant «la realitat pura i dura», com «el gest que sorprèn».
6. Ja no val tant la «Paraula de Déu», com els «WhatsApp» de les xarxes socials.
7. Ja no valen tant «les sentències» dels Tribunals de Justícia, com la «frase enginyosa» que ho tira tot per terra.
8. Ja no val tant «creure en Déu, revelat en la història», com «creure en els mil petits déus» que ens assalten quan menys ens ho esperem.
9. Ja no val tant «el salari just», com el «sobresou injust», entregat a compte del que queda d'ànima en els beneficiaris.
10. Ja no val tant «el que veritablement importa», com l'«interès personal, social o econòmic, que comporta».

El papa Francesc ens ha dit que hem entrat en una nova època que «revolucionarà», sens dubte, els nostres esquemes de valors. En el fons, la guerra entre el bé i el mal marcarà sempre els camins de la història.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Cartells massa petits

Diumenge passat, amb un grup d'amics, vam anar a veure l'exposició de fotografia del Palau de la Virreina: *Da Zero*, de Guido Guidi. 250 imatges des del Guido adolescent fins als seus projectes més recents. Una exposició molt interessant.

M'agradaria, però, fer arribar un toc d'atenció a tots els comissaris/àries d'exposicions que, en general, els cartells del títol dels quadres acostumen a ser massa petits i amb una lletra impossible de llegir còmodament per als que ja tenim una edat. Per què no s'imprimeixen més grans? No és cap problema d'espai i això ens facilitaria molt la visita.

AGNÈS MARTÍ
Barcelona

La fe i la pregària

Ja ho diu la carta de sant Jaume (2,14-18,26): «De què servirà que algú digui que té fe si no ho demostra amb les obres? Pot salvar-lo, potser, aquesta fe? Si un germà o una germana no tenen vestits i els falta l'aliment de cada dia, i algú de vosaltres els diu: "Aneu-vos-en en pau, abrigueu-vos bé i alimenteu-vos", però no els dona allò que necessiten, de què servirà?»

Els diners poden ser un instrument per al bé. És dolent quan esdevé un absolut, una mena de déu que ocupa el cor de l'home i el fa capaç de vendre's l'ànima per fer negocis bruts. I encara més en aquest temps de postpandèmia en què encara hi ha moltes persones en situació vulnerable.

Així passa també amb la fe: si no es demostra amb les obres, la fe tota sola és morta.

També n'hi ha que diuen que tenen fe en Déu i no pregunten, o

preguen poc. Jo em pregunto: l'espiritualitat, on queda? En el meu cas, he de confessar que alguna vegada he arribat a pregar fins a sis hores diàries. Una de les meves fórmules personals és dirigir-me a Déu Pare amb aquesta expressió de gran admiració, respecte i acatament: «Oh, gran amor!» I dirigir-me a Jesús així: «Oh, amor dels amors: Senyor meu i Déu meu, guieu-me, dirigiu-me, conduïu-me, i porteu-me!»

JOSEP VIDAL I BORRÀS
Lleida

Fer realitat la fraternitat universal

El mes d'octubre passat, el Papa, en el discurs que va dedicar a la Jornada Mundial dels Docents, instituïda per la Unesco, recordava que no poques vegades a la història les religions han viscut episodis de confrontació, però avui transiten pel camí de la trobada. Amb les dificultats pròpies i les diferències evidents, el que ahir va ser confrontació, avui és compromís en defensa de la identitat de cadascú i de la dignitat de tots, sense discriminacions, la defensa i la cura de la creació i la promoció de relacions pacífiques de convivència.

No podem oblidar que la cura de la integritat de les persones, el cultiu de l'harmonia i la seva bellesa són un desafiament comú per al diàleg interreligiós, cridat a renovar i fecundar l'acció educativa, que és l'eina més eficaç per fer realitat la fraternitat universal.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Crisi mundial dels subministraments

CELIA ARNAU GARCÍA

Animadora *Laudato Si*

Després de la crisi generada arran de la pandèmia del coronavirus, un nou perill amenaça l'economia mundial: l'anomenada crisi dels subministraments.

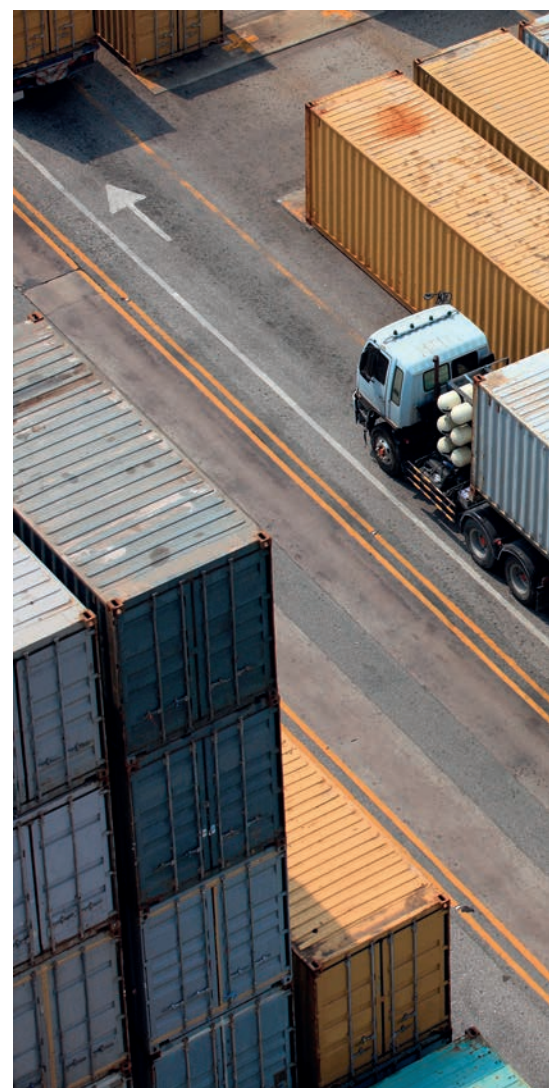
En un món globalitzat, les interconnexions entre productors de qualsevol mercaderia, proveïdors i consumidors s'estenen arreu del planeta, la qual cosa fa que sigui fràgil la cadena de subministraments mundial, com s'ha palesat els darrers mesos.

No hi ha dubte que un factor clau en la irrupció de la crisi dels subministraments ha estat la pandèmia del Covid-19, per la qual els estats van imposar controls fronterers i restriccions de mobilitat. La incertesa es va estendre de manera global i la demanda de productes es va estroncar, fruit d'una crisi sanitària sense precedents que afectava l'economia mundial de manera potent. Així, el Banc Mundial va calcular una contracció de l'economia global d'un 3,59% durant el 2020.

Xarxa de mercaderies

La ruptura de la cadena de subministraments va ser advertida pels treballadors del sector del transport el setembre passat. La complexa xarxa que mou les mercaderies a terminals portuaris i les companyies de transport per carretera estava a punt del col·lapse, segons va anunciar la Cambra Naviliera Internacional (ICS, per les seves sigles en anglès) als caps d'estat en una carta oberta a l'Assemblea General de les Nacions Unides. Subscriuen també la carta l'Associació de Transport Aeri Internacional (IATA), la Unió Internacional de Transport per Carretera (IRU) i la Federació Internacional de Treballadors del Transport (ITF).

En definitiva, associacions que representen en conjunt 65 milions

de treballadors del transport al món, que fan arribar el seu malestar pel maltractament sofert durant la pandèmia i la seva advertència sobre la creixent escassetat de personal, com a conseqüència de les males condicions laborals que han suportat.

«Just a Temps»

Els imprevistos generats pel transport mundial afecten moltes empreses productores que treballen amb proveïdors de països com la Xina i l'Índia i que els donen suport en la fabricació en el mètode «Just a Temps» (JIT, per les seves sigles en anglès). Aquest mètode és una manera de produir que té com a finalitat minimitzar la quantitat de peces emmagatzemades a les fàbriques. Per això, mantenen un perillós equilibri que es fonamenta en l'escassetat d'inventaris per tal de disminuir els costos al màxim. Així, la confiança gairebé cega en un transport de mercaderies àgil i

La crisi de subministraments ha dut a un augment dels costos i preus

estricta de les normes mediambientals, que tenen per objectiu reduir les emissions de carboni, ha portat a tallar el subministrament d'electricitat a les fàbriques i llars de gairebé 20 regions del país. A més, l'escassetat del carbó, en un país on la producció d'energia depèn d'aquest mineral en un 60%, unida a la manca de gas natural, està reduint el creixement econòmic de la Xina i, alhora, produint nous embussos en les cadenes de subministraments.

Tot i que el gegant asiàtic no és l'únic país en patir aquesta crisi energètica, que es difon arreu del món, fa augmentar els costos de producció i posa en risc la recuperació econòmica. A Europa, per exemple, les instal·lacions d'emmagatzematge de gas natural es troben en nivells considerats històricament baixos per a aquesta època de l'any.

Augment de costos i preus

Així i tot, la crisi de subministraments no tan sols ha dut a frenar la producció en nombroses indústries del món, sinó també a un augment dels costos i preus. Els experts preveuen un creixement del PIB menys sòlid de l'esperat i un augment de la inflació. El consum es frena a la força i la recuperació econòmica s'alenteix arreu del món. Campanyes com les del Black Friday o Nadal comencen a veure's amenaçades.

És probable que aquesta crisi porti a replantejar-se canvis en la producció i proveïment de la indústria. Hi ha experts que vaticinen que, en el futur, certes empreses optaran per acumular més inventari i diversificar els seus proveïdors com a mètode per evitar nous col·lapses en la producció.

A més, l'aposta per les energies renovables es pot posicionar com una opció altament fiable quan les matèries primeres escassegen o quan es depèn d'altres països per obtenir-les.

Un altre aspecte que sembla que també canviarà és la deslocalització de les indústries mundials. Estats com França ja apunten la intenció de reindustrialitzar el país mitjançant inversions milionàries.

barat fa augmentar el risc quan es produeixen sobresalts en la cadena de subministraments.

Un altre factor que ha incidit en aquesta crisi és la forta dependència del sistema productiu mundial de proveïdors de països en què la mà d'obra és barata. Els colls d'ampolla asfixiaven moltes indústries mundials al llarg del primer trimestre del 2021 quan es va frenar el proveïment de matèries primeres, tot i que els indicis començaven abans. La Unió Europea va anunciar el mes de maig passat una estratègia industrial amb la qual pretén reduir la seva dependència de proveïdors com la Xina en sis àmbits estratègics, entre ells el de les matèries primeres.

Crisi energètica

A més, els talls de llum generalitzats al país asiàtic posen contra les cordes la seva economia i, en conseqüència, les cadenes de subministrament mundials. Una aplicació

És probable que aquesta crisi porti a replantejar-se canvis en la producció i proveïment de la indústria

L'immigrant senegalès Malang Dabo aconsegueix reunir la seva família a Barcelona

La recompensa a una dura lluita

MAC
Barcelona

El diumenge 31 d'octubre, Malang Dabo va viure un dels dies més feliços de la seva vida. Aquest immigrant senegalès de 31 anys, establert a Barcelona, va veure finalment acomplert el seu somni: la seva dona Mariatou i els seus dos fills, Issa, de 9 anys, i Salif, de gairebé 1 any, arribaven a l'aeroport Josep Tarradellas-El Prat, procedents de Dakar. Es materialitzava així el reagrupament familiar, llargament anhelat per tots ells. «Aquell moment em quedarà gravat al meu cor per sempre. Va ser molt emotiu», afirma.

Per tal d'assolir un futur millor, Dabo va decidir anar-se'n del seu país el 2011. Les seves primeres escales van ser Mauritània i el Marroc. Va voler fer un pas més enllà. I el 2014 es va embarcar en una pastera. «Va ser una experiència duríssima. Érem vint-i-quatre persones a la pastera. Un noi tenia GPS, la qual cosa ens va proporcionar certa tranquil·litat. Això no obstant, vam perdre el receptor al mar», explica el jove.

I afegeix: «Vam estar, perduts, tres dies al mar, sense saber on anàvem. El tercer dia ja se'ns havia acabat l'aigua i el menjar. Jo estava ansiós per trepitjar terra ferma. No

volia morir al mar. Finalment, vam arribar a Tenerife el 24 de setembre, a les cinc de la tarda. Mai no ho oblidaré.»

La Creu Roja els va atendre i, posteriorment, la policia els va portar al Centre d'Internament d'Estrangers que hi ha a Tenerife. «Hi vam estar quaranta dies sense poder sortir», recorda Dabo. «Quan Creu Roja ens va preguntar a quina ciutat ens agradaria anar, vaig contestar, sense dubtar-ho, Barcelona, perquè soc un gran admirador del futbolista Xavi Hernández. El Barça és el meu equip favorit. Per casualitat, em vaig assabentar que un conegut meu vivia aquí; vaig contactar amb ell perquè m'anés a recollir quan arribés a la ciutat. Vaig arribar a Barcelona a finals del 2014.»

Després de pernoctar en una nau okupa i una furgoneta durant mesos, «la vida em va començar a somriure». «Creu Roja em va ajudar a accedir a una habitació per sis mesos. Més endavant, em van facilitar el contacte amb la Fundació Benallar i, més tard, amb la parròquia de Santa Anna», informa Malang Dabo.

Gràcies a Mn. Peio Sánchez, rector de Santa Anna, ha aconseguit els papers i un contracte indefinit. Dabo subratlla que «Mn. Peio s'ha portat molt bé amb mi; el considero com un pare. També m'han donat un cop de mà Mn. Xavier Morlans i la religiosa Viqui Molins. Són tres persones extraordinàries».

Dabo reconeix que «a Santa Anna no tinc una funció concreta; faig de tot, el que calgui» i assegura que molta gent se sorprèn que «un musulmà treballi en una església catòlica». «No és incompatible. L'important és tenir fe en l'ésser humà. Treballar, lluitar i ser feliç. He deixat enrere els sofriments i miro cap endavant. Gràcies a Déu! Una amiga em sol dir: "Dabo, puja sempre l'escala, no en baixis mai." I això és el que procuro fer.» Sens dubte, el millor dels consells.

Malang Dabo
amb la seva dona
i els seus dos fills.

Agustí Codinach

37

UNA SOCIETAT SENSE MARES seria una societat deshumanitzada

Aquesta afirmació tan contundent pot semblar molt dura, però no l'hem inventada pas nosaltres. El papa Francesc l'ha justificat afirmant que «**les mares** són testimoni de tendresa, lliurament personal i força moral» en totes les circumstàncies, de tal manera que la 'humanització' de la societat, i fins i tot la vida de l'Església depenen de les mares.

Si això és així —i tenim raons perquè ho reconeguem i ho acceptem—, no ha de sorprendre ningú que aquesta sigui una més de les *anelles d'aquesta cadena d'amor* que ara fem objecte de la nostra reflexió.

Francesc també ha valorat el rol de les mares creients en la transmissió del sentit més profund de la vivència religiosa, i els ha donat les gràcies pel que són i per tot el que han donat a l'Església i al món. Déu n'hi do!

«Les mares són l'antídot més poderós davant la difusió de l'individualisme egoista. Elles donen testimoni de la bellesa de la vida. Ben segur que una societat sense mares seria una societat deshumanitzada.

En efecte, fins i tot en els pitjors moments, les mares donen testimoni de tendresa, lliurament personal i força moral. Sovint les mares transmeten el sentit més pregon de la pràctica religiosa en les primeres pregàries i els gestos devots que els fills aprenen. Sense mares, no tan sols no hi hauria nous fidels, sinó que la mateixa fe perdria bona part del seu caliu senzill i profund.

Estimadíssimes mares, moltes gràcies! Gràcies pel que sou en la vostra família i per tot el que doneu a l'Església i al món» (AL 174).

Tanmateix, Francesc no ha caigut en la temptació d'oblidar el paper que correspon **als pares** en la construcció de la família, perquè **la mare i el pare** es complementen en les seves actuacions en el si de la vida familiar, de tal manera que, en el disseny d'una família ideal, totes dues figures realitzen un rol summament rellevant, i l'absència d'una d'elles, pel motiu que sigui, incideix en el procés de creixement i maduració dels fills.

«La mare que empara el seu fill o filla amb tendresa i compassió, els ajuda a créixer en confiança i a experimentar que el món és un lloc bo i acollidor. Això els permet de créixer en autoestima i desenvolupar la seva capacitat d'intimitat i l'empatia.

D'altra banda, el pare ajuda els fills a percebre els límits de la realitat, a obrir-se als desafiaments d'un món molt més ampli que la pròpia llar familiar, i a ser conscients de la necessitat del treball i de l'esforç en la vida de cada dia. Un pare amb una clara i serena identitat masculina, que alhora mostra afecte i preocupació per la seva esposa, és tan necessari per als fills com les atencions maternes.

Pot haver-hi una certa flexibilitat en l'exercici de papers i responsabilitats, segons les circumstàncies de cada família, però la presència ben definida de les dues figures, la femenina i la masculina, crea l'entorn més adequat per a la maduració dels fills» (AL 175).

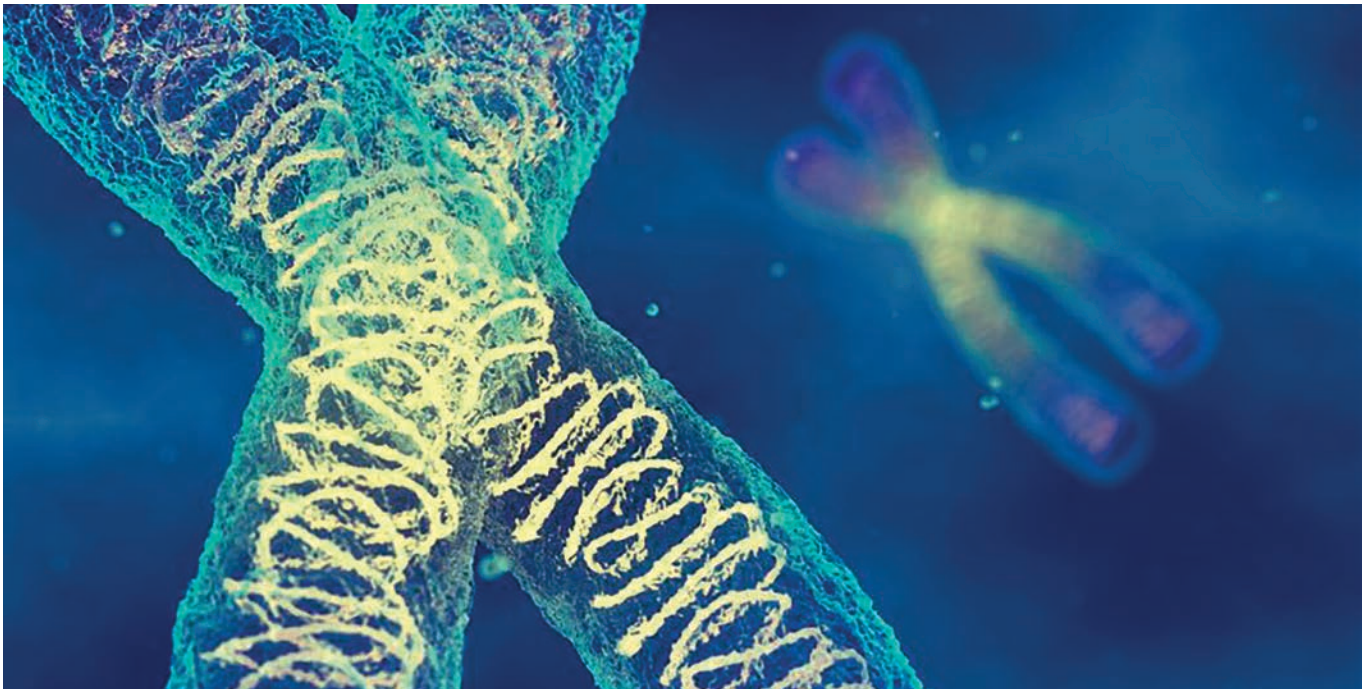
Quanta saviesa! No estem gaire acostumats a llegir documents pontificis que incloguin reflexions i propostes com les que trobem en aquesta exhortació apostòlica del papa Francesc sobre l'amor i la família. Quina sort tenir l'oportunitat de recordar-les en aquest **Any especial «FAMÍLIA Amoris Laetitia»!**

El fet de subratllar la rellevància del paper complementari del pare i de la mare en la vida familiar no comporta ignorar l'existència de famílies en les quals els fills, per motius ben diferents, no poden gaudir de la presència real i efectiva dels dos progenitors ni poden sentir-se estimats, tant pel pare com per la mare, en el si de la llar familiar.

No obstant això, Francesc ha volgut dedicar un apartat de la seva exhortació apostòlica a subratllar la importància de l'actuació específica del pare en relació amb el creixement i la maduració dels fills, sense que això suposi menysvalorar la rellevància del paper de la mare.

A aquest aspecte de la vida de família hem dedicat l'anella següent: **En la FAMÍLIA, el PARE ho comparteix tot amb la MARE i els FILLS.**

- Quines dificultats pot comportar la diversitat dels papers del pare i de la mare en el si de la família?
- Coneixes famílies en les quals els fills no han pogut gaudir de la companyia del pare i de la mare? Com han aconseguit superar aquesta deficiència, de vegades inevitable?

Dos científics americans han completat la seqüenciació del genoma humà.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Ja s'ha desxifrat del tot el genoma humà

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Segurament em direu: què s'entén exactament per «genoma humà»? I què vol dir que «s'ha desxifrat»? Quan es diu genoma d'un ésser viu es vol significar el conjunt del material genètic contingut en l'ADN dels cromosomes i els mitocondris de les cèl·lules. Aquest ADN (àcid desoxiribonucleic) conté la informació per créixer, desenvolupar i actuar tot l'organisme. Consta d'una llarga sèrie de compostos anomenats bases, que només són quatre de distintes: A (adenina), C (citosina), G (guanina) i T (timina), que es van succeint aparentment sense ordre, però en realitat fan agrupacions diferents que són responsables del que es fa a la cèl·lula. S'uneixen amb àcid fosfòric i una pentosa. Cada unitat s'anomena nucleòtid. En els humans, que tenim 23 parelles de cromosomes a cada cèl·lula, les bases arriben a 3.100 milions (en el cromosoma 1, que és el que més en té, són uns 220 milions). I desxifrar un genoma vol dir conèixer quines regions del genoma (els gens) corresponen a cada cosa que es fa en l'organisme. Per exemple, les proteïnes que fabrica el cos humà són ordenades per ternes de les bases que hem dit, ja que fan produir els aminoàcids components de les proteïnes. Pel que fa a l'àcid ribonucleic (ARN), s'esdevé una cosa similar: també són quatre les bases, però en lloc de timina (T), la quarta és uracil (U). Per exemple, la terna AUG causa l'aminoàcid anomenat metionina. Precisament

en els primers desxiframents del genoma s'aconseguí identificar-ne un 1,5%, que és productor d'aquests aminoàcids.

La història de com s'ha anat desxifrant el nostre genoma és llarga. (D'altres organismes més senzills se n'obtingué el desxiframent més aviat; el 2001 es publicà que s'havia obtingut el de la mosca *Drosophila melanogaster*, que només té 156 milions de bases en el seu genoma). I és que 3.100 milions de bases del genoma humà són moltes. Es proposà aquesta tasca el 1985 i el 1988 James Watson va engegar el Projecte Genoma Humà (PGH). I el 2000 la Casa Blanca dels Estats Units podia anunciar que se n'havia enllestit un primer esborrany. Però no és fins ara, el 2021, que podem anunciar que ja és una realitat del tot.

El 2019 dos científics americans, Adam Phillippy i Karen Miga, van fundar el Consorci Telòmer per completar la seqüenciació del genoma. A la convocatòria que feren aplegaren 99 científics que treballaren en aquesta seqüenciació i desenes més que hi col·laboraren en l'anàlisi de les dades. I el juliol d'enguany pogueren anunciar que havien aconseguit el desxiframent total. Passen de 2.000 els nous gens classificats, completant buits extensos que quedaven, i corregiren també alguns errors que s'havien fet... Nosaltres ens congratulem de la troballa i confiem en la seva utilitat en la medicina.

TRADICIONS REMEIERES

L'herba del pastoret

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

L'herba del pastoret, coneguda popularment com a formatgets i també com a bosses de pastor o sarronets de pastor (llat., *Capsella bursa-pastoris*; cast., *pan-y-quesillo*, *bolsas de pastor*) és una planta crucífera que fa una flor petita amb quatre pètals blancs formant una creu, i que després produeix un fruit aplanat de forma triangular. Aquesta planta sol florir tot l'any, però la seva màxima floració s'escau a finals d'hivern i en començar la primavera. La trobem de manera abundosa arreu de la península en els conreus dels llocs assolellats i, també, en les vores dels camins, marges dels camps i vinyes.

Des de molt antic dels formatgets se'n coneixen les seves nombroses propietats vasoconstrictores, hemostàtiques i cicatritzants. En el món rural ha tingut una perllongada utilització, especialment com a cicatritzant i per tal de temperar les menstruacions doloroses, el dolor hemorroidal i les hemorràgies nasals. La infusió dels «sarronets de pastor», combinada amb l'ortiga, ajuda a superar el decaïment provocat per les pèrdues de sang menstrual.

La preparació adient d'aquesta planta per a usos remeiers consisteix a procedir a macerar l'herba del pas-

toret. Acabada de collir la planta, una volta trossejada i posada amb alcohol de brisa dins d'una ampolla de broc ample, es col·loca a sol i serena durant una novena. Acabada la maceració, el líquid cal colar-ho bé i guardar-lo ben tapat, i va molt bé per expulsar les pedres i, sobretot, per a les inflamacions uterines i les diarrees cròniques. Tanmateix, no és recomanable de prendre aquesta herba durant períodes massa llargs, ni donar-la a persones hipertenses o amb problemes de tiroides. La utilització de la planta fresca és molt més efectiva que no pas assecada. La llavor té un gust picant que recorda la mostassa i, ben triturades, s'han usat com a condiment.

En la tradició culinària pairal i monàstica, abans de ser conegudes les espècies vingudes d'Orient, l'arrel de l'herba del pastoret, ben triturada al morter, servia com a condiment picant amb un gust força semblant al del gingebre. Les fulles tendres són molt agraciades amb ferro i calci i, menjades amb amanides, hi donen un gust molt potent i àcid. La flor, en la tradició rural, s'ha fet servir per quallar la llet en l'elaboració de formatges, d'ací el nom de formatgets. A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, dels caps blancs. Com sempre: Pau i Bé!

Aquesta herba té nombroses propietats vasoconstrictores, hemostàtiques i cicatritzants.

ANNE LISE MARSTRAND-JØRGENSEN

Hildegarda
Lumen, 2021, 485 pàg.

Hildegarda de Bingen neix a Biersheim el 1098. Des de petita va tenir visions, i als deu anys la van recloure en un convent. A més de poeta, compositora, biòloga i mística, va inventar la medicina natural i la cervesa tal com es fabrica avui. Una premiada novel·la biogràfica i monumental guanyadora del Premi de Literatura Weekendavisen.

Llibres més
venuts el mes
d'OCTUBRE

Paraula i Vida 2022
Claret

*Pedagogia de la convivència en societats
amb diversitat cultural i religiosa*
Viena Edicions

IBRAHIMA BALDE
AMETS ARZALLUS ANTIA
Germanet
Blackie Books

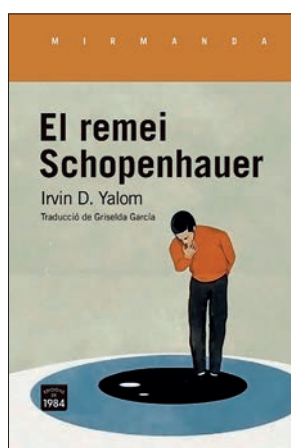
***claret**

FIDEL AIZPURÚA DONAZAR

Venid vosotros a un lugar tranquilo
18 guiones para un retiro espiritual
Editorial CCS, 2021, 234 pàg.

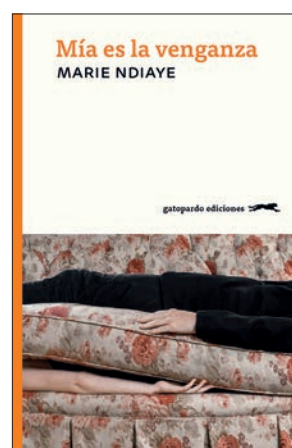
Aquest llibre ofereix un material per a jornades de recés. Agafar un d'aquests guions pot ser una petita empara perquè el dia del retir no només sigui portable, sinó que també sigui més productiu de cara a la fe. Tots els guions tenen com a eix central la Paraula de Déu i volen ser, doncs, una ajuda fraterna.

IRVIN D. YALOM

El remei Schopenhauer
Edicions de 1984, 2021, 507 pàg.

Als seixanta-cinc anys, Julius Hertzfeld, un destacat psiquiatre de San Francisco, s'assabenta que pateix una malaltia greu. Després d'assumir el dur i inesperat cop, fa balanç de la seva vida i es pregunta fins a quin punt ha ajudat els seus pacients. Irvin D. Yalom combina d'una manera magistral psicoanàlisi, filosofia i ficció, i debat sobre les fragilitats de l'ésser humà.

MARIE NDIAYE

Mía es la venganza
Gatopardo ediciones, 2021, 216 pàg.

La lletrada Susane, una advocada acostumada a portar casos de perfil baix, rep un encàrrec inesperat, relacionat amb un succés que ha causat commoció a Bordeus. Un home anomenat Gilles Principaux li demana que assumeixi la defensa de la seva esposa Marlyne. Un thriller psicològic absorbent i una gran novel·la social.

CRÍTICA DE CINEMA

MONTSERRAT CLAVERAS

Doctora en Història de l'Art
i professora de Religió

La desesperació humana

El juego del calamar és una sèrie de la televisió coreana, escrita i dirigida per Hwang Dong-hyuk. Estrenada el mes de setembre del 2021 a Netflix, ben aviat va obtenir un gran èxit de públic i es va convertir en la més vista, d'aquesta plataforma, a tot el món. Hwang es va inspirar en la seva pròpia vida i en la desigualtat econòmica a Corea del Sud.

L'argument se centra en un concurs en el qual 456 persones, de diferents àmbits de la vida, decideixen convertir-se en jugadors i tenir l'oportunitat de guanyar 45.600 milions de won (la moneda de Corea). Tots tenen una mateixa característica: carreguen un deute molt gran.

Els jocs als quals s'enfronten són, d'entrada, innocents, infantils, alhora que misteriosos, però les conseqüències, per als perdedors, són fatals. Els espectadors els viuen amb suspens mentre que per als participants suposa la seva supervivència o la mort. Cada defunció afegeix 100 milions de won al premi, incitant, així, el conflicte i la rivalitat.

El joc s'anomena així perquè a terra, on es juga, s'hi dibuixen unes formes geomètriques que formen la silueta d'aquest animal. Guanya qui aconsegueix entrar al cap del simbòlic mol·lusc.

Alguns dels personatges són: Park Hae-soo, jugador número 218. De petit era amic del protagonista.

Va aconseguir graduar-se en una prestigiosa Universitat de Seül. És el cap d'una gran companyia i és buscat per la policia per evasió fiscal, blanqueig de capitals, malversació de fons...

Yeong-su, número 001. És un ancià amb un tumor cerebral que prefereix jugar que esperar morir-se.

HoYeon Jung, número 067. És una desertora nord-coreana que juga per poder pagar el que deu i trobar els membres de la seva família atrapats a Corea del Nord.

Lee Jung-jae és el número 456. És un xofer, addicte als jocs d'atzar, especialment a les curses de cavalls. Viu amb la mare i lluita per mantenir econòmicament la filla, causa de la seva participació al joc, i per saldar els seus deutes. N'és el flamant guanyador.

La recepció del *Juego del calamar* entre els adolescents coincideix a dir que és una bona sèrie malgrat que hi ha molta violència i que aquesta és gratuïta.

Malgrat que la qualifiquen de *gore*, en ressalten els valors positius (que n'hi ha). Destaquen que el protagonista no es gasta els diners perquè són fruit de la violència. Senten pena pel mal que se li fa a l'ancià i per la vida que ha dut.

Al final en subratllen els valors positius i, fins i tot, misericordiosos, i en rebaixen els destructius.

AMB BON HUMOR

SQUID GAME

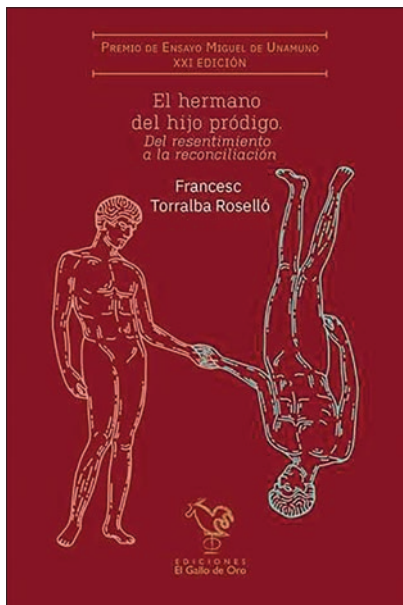
DIRECTOR: Hwang Dong-hyuk
GUIÓ: Hwang Dong-hyuk
INTÈRPRETS: Lee Jung-jae, Park Hae-soo, Jung Ho-yeon, Anupam Tripathi, entre altres
Thriller, distopia
Corea del Sud
9 capítols
Netflix

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA M. BOIXAREU VILAPLANA
Biblista

«L'economia del do...»

FRANCESC TORRALBA

El hermano del hijo pródigo
Del resentimiento a la reconciliación
Ediciones El Gallo de Oro, 2021,
171 pàg.

«La paràbola és una obra oberta», diu Torralba gairebé a la meitat del llibre. Ell mateix aprofita tal obertura per fer un assaig antropofilosòfic de les qualitats dels personatges: d'aquelles condicions amb les quals se'ls descriu indicant allò que constitueix la seva manera d'ésser. Com que la paràbola és oberta, va més enllà.

I amb la paràbola com a referent, amb aquestes «qualitats» que acompanyen les emocions i els sentiments, se'ns ofereix una reflexió sobre l'ésser humà sobretot en la vessant de la culpa, el penediment, la reconciliació, el perdó; altres qualitats-actituds-situacions les acompanyen: la humilitat, la vergonya, l'enveja, la festa, etc. També l'amor: la manera de fer que defineix el *pare*, com a donació incondicional i incondicionable. Una reflexió esperonada pel munt de qüestions que es van desgranant a vegades de manera implícita, o bé el mateix redactat les suggereix, i que, per si mateixes, ja constitueixen un text paral·lel. És a dir, tenim la representació dramàtica de la paràbola amb tres vessants simultànies: la narració amb la reflexió, pròpia de l'autor, les referències d'*altre*, i les qüestions plantejades, que deixen que sigui el lector qui cerqui la resposta, admeti que no la té, o bé, n'hi generi d'altres.

Mentre llegia, i rellegia, el llibre recordava, en el sentit bíblic del terme, el passatge de Caïn (qui resta encallat en el reconeixement del mal fet), en la pel·lícula *Maixabel* (la dificultat de perdonar-se a si mateix), en *No diguis res* de Patrick Radden Keefe (la cara més fosca i punyent de la violència). Vint-i-cinc capítols breus, intensos i, també, controvertits, perquè les qualitats, emocions, i sentiments, que es tradueixen en decisions i actituds a la vida real no sempre sintonitzen amb la lletra que els il·lustra: el perdó demana temps i generositat; el *pare* és el referent, però hom participa de la humanitat dels dos fills: l'autor parla d'«autoanàlisi vital». Com el penediment i les circumstàncies que l'acompanyen (si al fill petit li hagués anat bé, tornaria?). Com el temps que tot ho redreça i tot ho capgira. Com aquest llibre que, encarant-te amb el que diu, remou la intel·ligència amb sintonia, distància, *impàs*. No us el perdeu.

RAUXA

La deserció del poble (i II)

A diferència del que havia estat la tònica habitual al llarg de dos mil anys d'Església, avui per primera vegada les vocacions al sacerdoci i a la vida religiosa han deixat de ser representatives de la realitat social. La gran majoria de vocacions surten de famílies més o menys benestants, mentre que les famílies humils només excepcionalment són capaces de suscitar-ne. Una cosa semblant succeeix amb les conversions al cristianisme: gairebé totes les persones que descobreixen la fe en Crist i es fan batejar destaquen per una bona formació intel·lectual. Fins i tot les parelles que avui decideixen passar pel sagrament del matrimoni, habitualment solen gaudir d'una posició econòmica còmoda. I pel que fa als nous moviments i les prelatures personals, que és precisament d'on surten moltes de les vocacions, fins ara no han estat capaces d'atraure les famílies humils.

Amb totes les excepcions que es vulgui, aquest és el retrat del nostre catolicisme: una Església sense pobres, una Església de selectes. Per tal que aquesta manca d'universalisme no converteixi l'Església en un grup endogàmic, satisfet d'ell mateix i sense experiència de la creu, l'única via possible i necessària és l'abaixament. Més que mai, avui, el cristià, ja sigui sacerdot, consagrat o laic, ha d'assumir la mateixa creu de Crist i fer-se pobre. Aquesta pobresa va més enllà de la realitat estrictament socioeconòmica, però sigui com sigui només el lliurament personal en cos i ànima ens pot convertir realment en cristians. Sense encarnació no hi ha Església.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

PARES TEATINS

El **diumenge 21 de novembre**, a les 17.30, concert de Raval's Band per a la Fundació Manos Providentes (c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona).

AMICS DELS GOIGS

El **dilluns 22 de novembre**, a les 19.00, presentació del llibre sobre els cent anys de la història dels Amics dels Goigs a la parròquia de Sant Eugeni i Papa de Barcelona.

COMUNITAT HOREB CARLES DE FOUCAULD

Del **dilluns 22 de novembre al diumenge 28**, IX Jornades de desert en línia *Espiritualitat evangelitzadora en Carles de Foucauld* amb J. L. Vázquez Borau (foucauld.horeb@gmail.com).

PARRÒQUIA VERGE DE LA PAU

El **dijous 25 de novembre**, a les 21.00, conferència *La simbologia de la Sagrada Família de Gaudí* amb Mireia Freixa (pl. Ferran Caballancas, 4 – Barcelona).

PER L'ALTRE COR CREMAT DE BARCELONA

El **dissabte 27 de novembre**, a les 20.15, concert de la Coral Casp a la parròquia de la Mare de Déu dels Dolors de Barcelona.

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 27 de novembre**, a les 10.00, recés d'Advent *Preparem la vinguda del Senyor* amb la Gna. Conxa Adell; el **diumenge 28**, a les 19.00, audició musical amb el Cor Lerània. Inscripcions: activitatspuelles@gmail.com.

PARRÒQUIA MARE DE DÉU DEL CARME

El **diumenge 28 de novembre**, a les 12.00, eucaristia solemne presidida per Mons. Sergi Gordo amb motiu de la inauguració de la restauració de l'esgrafi, el retaule i la Mare de Déu del presbiteri (c/ Bisbe Laguarda, 1 – Barcelona).

PARRÒQUIA MARE DE DÉU DE LA MEDALLA MIRACULOSA

El **diumenge 28 de novembre**, a les 19.45, meditació sobre l'Any de Sant Josep (c/ Consell de Cent, 112 – Barcelona).

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Els **dijous del 2 de desembre al 10 de febrer**, a les 11.45, *Ciutadans i pelegrins. Teologia política europea entre 1918 i 1939* amb Josep M. Margenat (www.cristianismeijusticia.net).

Lleida

IREL

El **dijous 25 de novembre**, a les 18.00, ponència de Nathalie Becquart *La sinodalitat ara i aquí* a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida (c/ Canonge Brugulat, 22).

Sant Feliu de Llobregat

XV JORNADES DE FORMACIÓ I ANIMACIÓ PASTORAL

El **dilluns 22 de novembre**, *Família, el projecte «Amoris laetitia»* del papa Francesc (Samuel Segura i Laura Orri); el **dimarts 23**, *Eutanàsia. Testament vital* (Clara Gutiérrez); el **dimecres 24**, *El Sínode: comunió, participació i missió* (Joan Peñafiel); el **dijous 25**, *Ecologia integral, el camí «Laudato Si»* del papa Francesc (Carles Armengol). Totes les sessions són a les 21.00 a la Casa de l'Església de Sant Feliu de Llobregat.

Tarragona

TEOLOGIA

El **divendres 26 de novembre**, a les 19.00, taula rodona *La creació de l'Escola de Teologia al Centre de Lectura de Reus* (c/ Major, 15 – Reus).

Vic

COVA DE MANRESA

Del **dissabte 4 de desembre al dilluns 6**, espiritualitat i enneagrama amb Josep Lluís Iriberry, s.j. (tel. 938 720 422).

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

f /catalunyacristiana

t @catcrist

i catalunya_cristiana

▶ Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Celia Arnau, Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Esther Borrego, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Quique Fernández, Antonio Gil, Bernat Gimeno, Joan Guiteras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Josep Ruai, Lluís Serra, Valentí Serra, Mercè Solé, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malsosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)*

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ MARGALEF

El Carles Bardou Ciurana és estudiant de Periodisme, té 21 anys i és un dels membres més joves de l'Associació dels Amics de l'Ermita de la Mare de Déu de la Riera. No només això, sinó que és el president d'aquesta entitat que celebra deu anys tenint cura d'aquest patrimoni cultural i religiós de les Borges del Camp (el Baix Camp). «Com a catòlic practicant i borgenc, per a mi és un immens honor presidir una entitat que s'encarrega de la cosa més preuada del nostre poble, que és l'ermita i la Mare de Déu.»

Quina és la importància artística, cultural i religiosa de l'ermita de la Mare de Déu de la Riera?

La importància principal de l'ermita és la religiosa, perquè és el setial de la Mare de Déu de la Riera, la patrona de les Borges del Camp. En segon lloc, cal destacar-ne la importància artística i cultural. L'ermita, d'estil modernista, és obra d'un deixeble d'Antoni Gaudí, Francesc d'Assís Berenguer. Es va construir al mateix emplaçament de l'antiga ermita romànica, de la qual només es conserva la talla de la Mare de Déu. D'altra banda, durant la guerra civil, com la majoria d'esglésies, es va cremar, excepte la talla romànica, que es va poder salvar, i que es conserva ben protegida a l'església del poble. Al l'ermita n'hi ha una rèplica. El 1954, amb l'ajuda de tot el poble, es va fer la reconstrucció de l'ermita modernista de Berenguer, que havia estat derruïda el 14 de gener de 1939.

L'Associació dels Amics de l'Ermita celebra 10 anys. Quina és la tasca que desenvolupa?

L'any 2011 es va constituir l'entitat, però el treball ve de molt abans. L'objectiu és preservar el patrimoni de l'ermita i del seu entorn, i promoure'l des del punt de vista religiós i cultural. Pertant, ens encarreguem de la conservació del santuari, de les celebracions litúrgiques i d'organitzar juntament amb la parròquia, l'ajuntament i el ball de diables l'acte principal de la festa major, que és l'Arribada de la Mare de Déu al poble. També fem

Carles Bardou Ciurana, president de l'Associació dels Amics de l'Ermita de la Mare de Déu de la Riera

«Volem que tots els veïns de les Borges del Camp se sentin seva l'ermita»

tot tipus d'actes com un concert de jazz a la plaça de l'ermita, una tarda de jocs per a la canalla, una nit de cinema a la fresca... Totes aquestes activitats tenen un objectiu: que la gent de les Borges se senti seva l'ermita.

És complicat transmetre la devoció i la cura del patrimoni a les següents generacions?

És molt important que la gent jove i la canalla sàpiguin que la Mare de Déu i l'ermita són l'essència del poble. En aquest sentit, cal destacar que comptem amb la col·laboració tant de l'escola com de l'Institut. La tarda que vam organitzar jocs per a la canalla, els vam poder explicar la importància del lloc i la Mare de Déu a través de dibuixos i altres activitats.

El temple s'inclourà en les Petites Històries d'Editorial Mediterrània i Pilarín Bayés. Com sorgeix aquest projecte i com col·laborar-hi econòmicament?

Amb motiu del desè aniversari de l'entitat, vam pensar que seria un projecte bonic dedicar un llibre de les *Petites històries* a la història de l'ermita i la Mare de Déu de la Riera. Aquest projecte, que té un cost aproximat de 12.000 euros, compta amb el suport econòmic de l'Ajuntament, del Grup de Colònies, del teixit industrial i comercial del poble i de la gent particular. Ara estem ficats en la venda de números de loteria de Nadal. La previsió és poder tenir i presentar el llibre coincidint amb el Sant Jordi del 2022.

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a **roca.es**

Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca